

A Társaság

GR. ANDRÁSSY KATINKA

KARLOVSZKY BERTALAN FESTMÉNYE

Az álom-keret (Az Országos Ráth György muzeum életre kelt képei) — próba-után.

Sipeky Erzsébet, br. Szalay Imre, br. Geramb Alice, Mankovichné Bornemisza Gaby, Báuer Litta, Hodossy Gida, Ráth-Végh István, Oriel, Hodossy Gidáné, Farkas Imre — a nagy sikerrel előadott darab és képversek szerzője —, Naviatil Dezsőné, özv. Ráth Györgyné (a háziasszony)

AJÁNLHATÓ VILÁGSZÁLLÓK

ARCO. Déltirol legszebb téli üdülőhelye. Teljesen pormentes A Garda-tó közelében. Prospektusokat az igazgatóság ingyen küld. Idény október. Május.

GRAND HOTEL DES PALMES ARCO.

Legmelegebb téli üdülőhelye Déltirolnak. Idény október-május. Legszebb fekvésű szálló. ☐ Minden kényelem.

BALMORAL PALACE HOTEL MONTE-CARLO.

A magyar előkelő társaság találkozó helye. Legszebb déli fekvés. Minden kényelem. Tulajdonos: Ferregrolles.

HOTEL NEGRESKO, NIZZA

A tenger partján, Legszebb fekvés. Minden kényelem. Kitűnő konyha. H. Negresco et Comp.

HOTEL STEFÁNIA, ABBÁZIA, OSZTRÁK RIVIERA

A legnagyobb igényeknek megfelelően berendezve, egyes szobák és lakosztályok. Egész éven át nyitva. — Kitűnő konyha.

HOTEL BRISTOL és MAJESTIC MONTE-CARLO.

A legszebb szállodák egyike. Minden kényelem. Nagy télikert. Kitűnő konyha

HOTEL BEAU RIVAGE MONTE-CARLO.

2 pernyire a Casinótól. Elsőrangú modern családi ház. Legszebb kilátás

GRAND HOTEL DES PALMES NIZZA.

220 ágy. A város központján, pár pernyire a tenperparttól Modern berendezés. Saison: október hó 1-jétől június hó 1-jéig.

CSÁSZ. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ

HARIS ZEILLINGER ÉS TSA

☉☉ A KÉK CSILLAGHOZ ☉☉

MENYASSZONYI KELENGYÉK, VÁSZON ASZTAL-
NEMŰEK, NŐI- ÉS FÉRFI FEHÉRNEMŰEK
LEGUJABB MODELLEK SZERINT
BUDAPEST, IV. KER,
VÁCI-U. 16

Női divat nagyáruház

Fiók-üzletek:
VII., Király-utca 35. sz.
VII., Rákóczi-ut 32. sz.
II., Buda, Fő-utca 52.

Budapest
IV. Calvin-tér (Keckeméti-u. sarok)
IV. ker., Párisi-utca 3. szám. (Koronaherceg-utca sarok)

PAPEK JÓZSEF

CSÁSZ. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ
BÖRÖNDÖS ÉS FINOM BÖRÁRU-
GYÁRTÓ
BUDAPEST, VIII., RAKÓCZI-UT 11. SZ.

SCHUCH L. UTÓDAI
EDLAUER G. ÉS SZLÁVIK. IV. KER., KIGYÓ-UTCA 4.

KÜLÖNLEGESSÉGEK DISZMŰÁRUKBAN. BŐR-, BRONZ-,
EZÜST- ÉS ARANYBÓL. UJDONSÁGOK KÉZITÁSKÁKBAN.

AMERICAN SHOE COMPANY LTD.
BUDAPEST, IV. KIGYÓ-TÉR 1.

V, DOROTTYA-UTCA 5-7. VII, ERZSÉBET-KÖRUT 47

PENSION BELLEVUE

Budapest, V, Zoltán-u. 8. Telefon 140-88
Minden kényelem. ◦ Kitűnő konyha
A Társaság előfizetőinek árkedvezmény

IFJ. HEGEDŰS SÁNDOR MUNKÁI:

AZ ÓRIÁSOK VILÁGA. (Tul a tengeren)	K	2.—
ALAKOK A KÖDHOMÁLYBAN. (Elbeszélések)	K	2.—
DÉLI FJORDOK. (Dalmátia álmokképekben)	K	3.—
AMERIKAI SZINEK. (Tanulmányok)	K	2.40
BESZÉLŐ ÉJSZAKÁK. (Husz elbeszélés)	K	2.80
AZ ÉLVE TEMETKEZŐ. (Dráma egy felvonásban)	K	— .30
AZ ŐS SZERELEM. (Elbeszélések)	K	2.—
A RÁDZSA. (Husz elbeszélés)	K	2.80
A RAB. (Fantasztikus dráma 3 felvonásban)	K	— .30
VESZTETT CSATA. (Regény)	K	2.80
NARANCSVIRÁG. (Dráma 1 felvonásban)	K	— .40
A RÉZTORNYU KASTÉLY. (Huszonegy elbeszélés)	K	2.80
A KALANDOR. (Szinmű 3 felvonásban)	K	— .80
HENNA. (Dráma 1 felvonásban)	K	— .40
A TROMBITÁS SÜVEGE. (Elbeszélések)	K	— .60

SAJTÓ ALATT:

NYÁRI REGE. (Szinmű 3 felvonásban)	K	— .80
A LÉLEKBUVÁR. (Regény)	K	3.—

KAPHATÓ MINDEN KÖNYVKERESKEDÉSBN ÉS „A TÁRSASÁG”
UTJÁN A KÖNYV ÁRA ÉS A PORTÓ ELŐLEGES BEKÜLDÉSÉVEL

Dobói csemege brindza

FŐRAKTÁRAK:
SZENES EDE
TAKÁTS LAJOS

Pulasky 1919. III. 27.

BRACHFELD F.

BEÉRKEZETT UJDONSÁGOK!
FÉRFI SZINES INGSZÖVETEK
ESŐ- ÉS UTCAI FELÖLTŐK
SKÓT ÖLTÖNY SZÖVETEK

Ő CS. ÉS AP. KIR. FELSÉGE KAMARAI SZÁLLÍTÓ
CS. ÉS K. UDV. SZÁLL.
BUDAPEST 000000
DOROTTYA-UTCA 1.
GIZELLA-TÉR SAROK

NAGY IMRE

CSÁSZ. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ
VIRÁGNAGYKERESKEDŐ ÁLLANDÓ
VIRÁGKIÁLLÍTÁSÁBAN „TÁRSASÁG”
ELŐFIZETŐI KEDVEZ-
MÉNYBEN RÉSZESÜLNEK
BPEST, FŐVÁMHÁZ-TÉR

Muzsa-féle Eau de Cologne üdit, szépít, frissít!

0.2 liter 2.50; ½ liter 5.50; 1 liter 10 korona. Főraktár és szétküldési hely:
Muzsa Gyula „Madonna” gyógyszertára IX., Mester-utca 21. sz. Budapest.

Mmes Keifel & Hirsch

kamarai szállítók

Budapest, Váci-utca 12. Telefon 113-45

TÖRLEY

A Járás

I. ÉVFOLYAM

BUDAPEST, 1914 ÁPRILIS

4. SZÁM

ELŐFIZETÉSI ÁR: EGÉSZ ÉVRE 18 K,
FÉLÉVRE 10 K, EGYES SZAM ÁRA 1.60 K
KÜLÖN ALBUM-KIADÁS 3 KORONA

FŐSZERKESZTŐ DOBAY ISTVÁN DR.
SZERKESZTŐSEG: BUDAPEST, RITZ SZÁLLÓ
TELEFON 60—88

KIADÓHIVATAL: IV, RITZ-SZÁLLÓ
☎☎☎ TELEFONSZAM: 60—88 ☎☎☎
☎☎☎ MEGJELNIK HAVONTA ☎☎☎

MADONNA
(Cima de
Conegliano)

HODOSSY
GIDÁNÉ.
Balogh R. felv.

HUSVÉT.

IRTA DR. NOVÁK ISTVÁN
EPERJESI PÜSPÖK.

Tavasza és — Krisztus feltámadása. A természet újraébredése és — Krisztus diadalünnepe. Látszatra hasonlóak csak, a valóságban különböznek.

A tavasz a kikezdések világa, a rügyfakadásé, a levélhajtásé, a virágzásé. A feltámadás dicsőséges ténye, glóriás befejezése a megváltás hatalmas művének.

A tavasz reménységek ébresztője, — Krisztus feltámadása a hitnek erőssége.

Krisztus dicsőséges föltámadásának történelmileg bizonyítható és bebizonyított ténye megdönthetetlen biztosítéka tanítása igazságának és az abból leszűrődő világnézet diadalmas erejének.

Társadalom és egyén csak úgy nézhet biztos fejlődés elé, céltudatos és eredményes munkát csak úgy végezhet, ha szilárdan megalapozott, kétségeket kizáró világnézetre támaszkodik s belőle szivja azokat az erkölcsi erőket, melyek szilárd társadalmi rend, erőteljes egyéniség megteremtésére föltétlenül szükségesek.

A Krisztus ajkáról röppent el az önérzetes szó: „Én vagyok a világ világossága“ — és a Krisztus tanain felépült keresztény világnézet állítja magáról, hogy mindazokkal az erkölcsi erővel rendelkezik, a melyek egészséges egyéniséget, erőteljes kulturát teremtenek. Ezt oly erősen hangsúlyozza, hogy kizáróan magát tartja erre illetékesnek.

Hogy ez nem üres szólam, azt a történelem fényesen igazolja. Kulturák keletkeztek és eltűntek, eszmék röppentek fel és elhomályosodtak; — mélyreható, mindent átölelő és maradandó kulturát csak a kereszténység tudott teremteni. Nem volt és nincs is kötve nemzeti sajátságokhoz, időhöz, korhoz s a műveltség fokához. Mint a hogy a napfény éltető melegében vig lármával üzi játékait a pajzán gyereksereg és élvezi a jól megérdemelt pihenés örömeit a nyugodalmas öregkor: a keresztény világnézet áldásait se lehet határok közé szorítani. Nincs nemzet, kor, éghajlat, kulturális fok, a mely nélkülözhetné az értelemnek azt a megvilágítását, azokat az erkölcsi irányításokat és indítékokat, a melyeket tisztán és kizáróan a kereszténység nyújthat.

Ellenfelei mindig voltak, de csak az ujkor

szomorú dicsősége az a hiedelem, hogy a keresztény világnézet nem okvetetlenül szükséges előfeltétele a nemes emberiség fejlesztésének, az erkölcsi felfogás komolyságának, az igazi kulturának. Az új és legújabb kor embere elég erősnek érezte magát arra, hogy a keresztény világnézet szükségességét tagadásba vegye. Méltóságán alulnak, a kiskoruság megbélyegző jelének tartja, hogy erkölcsi felfogását, értelmi működését a keresztény világnézethez alkalmazza, vagy abból merítsen. Mindent önmagából akar meríteni. Nagykorúnak képzei magát, méltatlannak itéli magához a gyerekszobák levegőjét s a kereszténység erkölcsöt nemesítő, egész embert nevelő erejét a gyerekszoba szűk határai közé szorítva elveti.

És az eredmény? A teljes fejtelenség, bizonytalanság, az eszmei áramlatok folytonos ingadozása, a legteljesebb tájékozatlanság. Ma ez igaz, holnap más az igaz; ma ez a jó és nemes, holnap már más az emberi méltóság követelménye.

A hit biztosan irányító fényét fölváltotta a kétség homályos köde; az erkölcsi irányítás alkuozást nem ismerő komolyságát elfoglalta a pillanatnyi benyomás, az alkalmi szükségesség kiszámíthatatlan, megbízhatatlan opportunizmusa.

Társadalmi rend, erőteljes, megbízható egyéniség így el nem képzelhető. Segíteni itt csak a a kereszténység segíthet.

Értelmi eltévelyedéseket, minden kétséget kizáró hit, teljes egyéni felelősséget hangsúlyozó erkölcsi parancsok a kereszténység egész embert nevelő erői. Itt nincs bizonytalanság, tájékozatlanság, ingadozás, tapogatózás. Tisztán áll előttünk a cél, pontosan vannak megjelölve az eszközök. Mindezek igazságának biztosítéka pedig a Krisztus istensége, a mely az önerejéből való föltámadásban nyilatkozik meg a legdiadalmasabban.

A magyar társadalom se lehet erős, egészséges a Krisztus tanítása, a kereszténység nevelő ereje nélkül. Vesse tehát ki mindazt, a mi a keresztény világnézettel, a kereszténység szellemével ellenkezik. Csak a keresztény társadalmi szellem teheti erőssé, nagyvá nemzetünket. Ne feledjük e szép és mindenekelőtt igaz mondást: „Kard szerezte, kereszt tartotta fönn e hazát!“

Balogh R. foto.

Szent homlokát a fény glóriába vonja
Itt az álmok álma, itt van a Madonna,
Előtte a gyermek . . .
Fényes ragyogása égi lángolásnak,
Örök tisztaságnak, örök szerelemnek . . .

Farkas Imre.

Fülöp, Szász Koburg Göthai herceg.
Március 28-án ünnepelte Abbáziában 70-ik születésnapját.

GENTRY.

IRTA TELEKI SÁNDORNÉ GRÓFNÉ.

Gentry... Negyven évvel ezelőtt senki se ösmerte ezt a szót, még kevésbé a hozzávaló fogalmat. Ma már gentry minden olyan magyar nevű ember, a kiről az a legenda járja, hogy már az apjának is volt egy fekete ancugja; nemkülönben az olyan, a kinek sikerült letagadnia, hogy a nagyapja *kékbelit* viselt. A *gentry* fogalomnak sajátja, hogy a kinek nincs hozzá joga, folyton a gentry mivoltát emlegeti, — a kinek volna, — az menten felszisszen, ha valaki az ő családját a gentry sorába helyezi. Tehát a *gentry* titulus az, a mit csak bitorolni szokás, — de acceptálni nem.

A magyar társadalom épületén is valami olyan se ide, se oda helyzetbe jutott az utóbbi időben, mint a milyen az ablakfa. Kivülről, és talán tudományos meghatározás szerint is, a gentry fogalom mai kialakulásában olyan *vicearisztokráciát* jelent. A gentry maga pedig éppen olyan távol érzi magát a főnemesi, mint a polgári osztálytól. De ez az érzés teljesen különbözik a két esetben: tudniillik a főnemességtől dőlyfből tartózkodik, — a polgárságtól gögje tartja távol. Az egyiket — úgy érzi — ő

hagyta faképnél, — a másikat ő nem engedi magához. A polgársághoz soha sem tartozott s ezért lenézi, ellenben a főnemességgel, 48 előtt, ezerféle kötelék fűzte össze. Ezért ma a mellőzött rokon sértődésével néz el fölötte, s ha a sors úgy akarja, hogy valamely szalonban egymás mellé kerüljenek, mindkét részről erőltetett, elfogódott a társalgás, mint mindenütt, a hol az egyik fél nem emlékszik vissza, a másik azonban nem felejtette el a multakat. (Ez szól különösen a két osztály asszonyaira.)

1848. volt az a mindent felforgató, szétronító, átváltoztató időpont, a mikor a fajmagyar-társadalom foszlányokra szakadt. Társadalmunk mai kicsinyes széthuzódásának forrását, az egymás lekicsinylését, az örökös neheztelést, a *te* szócska végzetes nagyhatalmát, mindent, mindent, nem a ma élő emberek több vagy kevesebb műveltségében, több vagy kevesebb *savoir-faire*-jében kell keresni, hanem az 1848-ban beállt nagy változásban.

Matematikai potossággal ki lehet számítani, hogy a mely nap a nemesség feladta kiváltságait, a főnemesség azonban megtartotta őket, azon a napon a magyar faj megszűnt nemzeti egység, oszlop, kincsesbánya és hátgerinc lenni. Attól fogva a magyar faj nem a saját erejéből táplálkozott, hanem úgy, hogy az idegen elemeket kezdte felszívni. Ez tagadhatatlanul számtalan hasznos és jó tulajdonsággal gazdagította, de sok eredetiségétől is fosztotta meg.

A mely napon előállt az az eset — és természetesen száz meg százszor megisméltődve állt elő — hogy a grófi unokafivér benn maradt a nagy kastélyban, míg

Négy generáció.
Néhai özv. gr. Andrássy Manóné, gr. Andrássy Géza (fia),
herceg Lichtenstein Jánosné (unokája), Lichtenstein herceg (dédunokája).

Részlet az Uri-Klub március 28-iki közgyűlési vacsorájából.

unokafivére a kamarás, kénytelen volt a szétoszlott birtok részecskéiből fiait *kenyérkereső* pályákra szoktatni, szakadás állt be a rokoni kötelékeknél is. Az öreg gróf és az öreg kamarás észre se vették, de évről-évre mind jobban és jobban távolította el a két családot egymástól, míg végre ma, az unokák nemzedéke már vissza sem emlékszik, vissza sem akar emlékezni, hogy azok a kötelékek tulajdonképpen egy gócpontba futottak volt össze hajdan. Nem emlékeznek rá, mert utaik teljesen szétváltak. Legfőleg a politika terén találkoznak újra s állnak egymás mellé, vagy vivnak elkeseredett harcot egymással, egyenlő fegyverekkel. A szerelem is egyre ritkábban hozza őket össze s a mágnás és gentry közt való házasság a legnagyobb ritkaságok közé tartozik. Régen nem így volt. Ha végignézzük a magyar családfákat, meggyőződünk arról, hogy mennyire össze volt házasodva a magyar nemesség a főnemességgel. Hogy csak néhány példát említsünk: a *Czindery* leány *Wenckheim* grófhoz ment férjhez, *Meskó Zichy* grófhhoz, *Zichy* grófnő *Visolyhoz*, *Péchy* grófnő *Klobusiczky*-hoz, *Tanay* báróné *Révayhoz*, *Vécsey* bárónő *Vay* grófhoz stb. stb. A *Kelczek*, *Beniczkyek*, *Kállayak*, *Lónyayak*, *Inkeyek*, *Kendék*, *Máriássyak*, *Dobayak*, *Kendeffyk*, *Dőryek*, *Somssichok* és még számtalan előkelő nemesi sarj ment grófokhoz és bárókhoz, és ezt akkor éppen olyan természetesen találták, mint azt, hogy egy *Jósika* báró vagy *Bethlen*

gróf az ezredéves nemesség váraiba, kastélyaiba menjen feleségért. Világosan kitűnik, hogy 1848. előtt nem létezett a nemesség és főnemesség között az az óriás válaszfal, a mely ma fennáll. Kár-e, hogy így van? Baj lesz-e belőle? Most nem vitatom. Egyszerűen csak az igazságot szögezem le, hogy így van; hogy pedig így van, abban a megőrzött latifundiumok és szétmorzsolódott ezer holdak nagy horderejű befolyásán kívül, még egy okot látok: azt, hogy a magyar főrendiház nem vette föl névsorába a törzsnemesség tagjait. Magyarság szempontjából, úgy hiszem, nagy mulasztás, igazságtalanság és hiba volt. Ha fölállították volna egy cenzust, azt mondván: minden olyan ember, a ki, mondjuk Mátyás király uralkodásáig, vagy a mohácsi vész visszavezetheti családfáját a ki a főnemességet kötelező háromezer forint adót ki tudja mutatni, éppen úgy született főrend, mint azok, a kik valamely Habsburg királytól kapták címüket, — ha felállították volna ezt a cenzust, — nem hullott volna annyira szét ez a két fajfentartó tábor és sem életmódjuk, sem nevelésük nem különböznék annyira. A miből természetesen az következne, hogy jobban megértve egymást, együtt építenék tovább a magyar kultúra erős várát. — De így? . . . — Mások építik s a fajmagyar csak nézi, nézi elszórtan saját fajtájától elszakadva vagy legalább is: tartózkodva, — hogyan épül fel egy idegen — Magyarországnak!

DÁMALOVAGLÁS. IRTA SÁROSSY LÁSZLÓ.

A nők nyeregbeszállása nem ujkeletű és éppen nem a modern emancipáció eredménye. Egy kis böngészés a történelemben meg a lovaglóművészet írásai között hamarosan felvilágosít arról, hogy a nők lovaglása csaknem egyidejű a férfiakéval. Az asszony lóraülésének kezdetben éppugy, mint a férfiakénak, csak a ló szállító eszközül való használata volt az oka, később pedig az, hogy a ló az állatok közt a legelső hadi anyagot szolgáltatta. Utóbb az ennek alapján kialakult szükség majd a fényűzés, és divat szárnyain föllendülő és a lovaglóművészet voltak a rugói. Manapság pedig a honvédelem és lótenyésztés közös érdekeire támaszkodó concours-sport sarkallja a hölgyvilágot a lóháton való nyilvános szereplésre.

Nemeskéri Kiss Margit, egyik legtöbb eredménnyel lovagló Concours lovasnőnk.

A nő lovaglásának eredetéről való tudásunk a történelem előtti idők homályába vész. A különböző népek mondanaköré és hagyományára azonban sok híres asszony lovonjárásáról emlékezik meg. Így pl. *Semiramis*-ről, Assziriának Kr. e. mintegy kétezer évvel uralkodó mesés királyasszonyáról tudjuk, hogy hadait lóháton vezette. *Didó*, a tirusi királylány, Kartágó alapítója, *Rhodoguna*, a perzsa királynő, *Caesonia*, Caligula neje, *Hiera*, Mysia urnője állítóan mind lovon jártak. De lovashirnév tette a képzőművészet legkedveltebb alakjaivá a görög monda szerint a Feketetenger keleti partján élt harcias női törzset, az *amazonok*-at is, a kiknek nevét manapság is a lovasnő megjelölésére használjuk.

Mindezek lovaglásának módjáról, formájáról azonban semmi bizonyosat sem tudunk.

A lovastudományról szóló első írásos munka, mint csaknem minden kulturemlékünk, a görögöktől maradt reánk. Feltűnő azonban, hogy *Xenofon* híres *Hipparchikusá-*

ban semmiféle adatot erre nézve nem olvashatunk. Az északi népek mitológiájában több lovas istennő alakjával találkozunk. Az éjszaka istennője egy fekete mént lovagol, a melynek a zablájáról lehulló hab a földet harmattal üditi. Ugyancsak lovon jár *Gondula*, a háboru egyik istennője is, hasonlóképpen három nőtestvére a *Walkürok* is.

A németek ősköltészetében *Groá*-ról van feljegyezve, hogy *Innikrar* nevű ménjét mindenkifölött kedvelte. — Nero császár a szép *Poppaea* kedvelt öszvéreit arany papucsban járatta, mert patkó akkor még nem volt.

Hogy ezek a hölgyek miként ültek a lovon, bizonyosan nem tudjuk. De mivel a nyeret csak sokkal később találták föl, kétségtelen, hogy lovaikat csak valamely állati bőrrel, pokróccal, vagy párnafélével szerelték föl. Bár *Amianus Marcellinus* már K. e. 350-ben arra céloz, hogy a korabeli nők a ló egyik oldalán ültek, mégis valószínű, hogy az uri nők a villaszerű férfias ülést kedvelték.

A XII. század közepén *Konrád* császár keresztshadával háromszáz lovasnő vonult a szentföldre. *Maximilián* császár mindkét felesége a burgundi *Mária* és a *Sforza* családbeli *Blanka*, lóról való leesés következtében haltak meg. *Medici Katalin*-ról is följegyezték, hogy lovaglásai közben kétizben szenvedett súlyos sérülést.

A középkori lovaglójátékok idejében — az akkori korszellemhez képest, mely a nőt a végtelen finomság megtestesítőjeként bálványozta, — a hölgyek sportszerű lovaglásának nem juthatott szerep. Minthogy azonban az utazásokhoz és különösen a lovastornák látogatásához szállító eszközül a paripát használták — a korszellemnek megfelelő az a kedves szokás kapott lábra, hogy a dáma a férfival együtt lovagolt oly módon, hogy míg a férfi elől a nyeregben ült, addig a hölgy a ló farán, egy pompásan himzett, dusan rojtozott takarón foglalt helyet.

Ily módon utazó párokról nem egy korhű kép tanuskodik, sőt a törté-

Gr. Marenzi Ferencné

Pachhofer Gertrud (Bécs).
Előtte Széchenyi Viktor gróf.

br. Vojnich Szidi

Hertelendy Miklósné

Lakky Alice

br. Vojnich Margit

Labori felvételei.

nelem *Erzsébet* angol királynőről még azt is följegyzi, hogy igen gyakran szeretett a szép *Leicester* lord, kedvelt föllovázmestere mögött ülve lovagolni.

VII. Károly francia király felesége *Mária* Anjou hercegnő pedig egy fehér lovon, Lajos dauphin mögött ülve, francia cimeres baldakin alatt vonult be Toulouseba. Ezt a divatot a középosztály is magáévá tette, sőt Normandiában meg Pikardiában a szokás annyira általánossá vált, hogy a nép körében csaknem napjainkig fenmaradt.

A lovaglásbeli művészet megalapozása tudvalevően a XVI. század közepére esik és *Caraccioli Pasqual* iskola alapításával Olaszországból indul ki. Az olasz hölgyek ez időbeli lovaglásáról azonban mit sem tudunk. Francia-

Szentkirályi Olga

országban XIII. és XIV. Lajos korában már virágzik a *Pluvinel, de la Broue* és *St. Antoine* által megteremtett magasabb rendű idomító művészet, mely iránt a hölgyvilág is a legmelegebben érdeklődött. 1662-ben Párisban a maig is „Place du Carrousel” nevet viselő téren folyt le a világ legfényesebb lovasjátéka.

Németországban a harmincéves háború után ismét föllendült a lovaglósport, úgy, hogy például *Ferdinánd* császár eljegyzése alkalmával nagyszerű lovasünnepet rendeztek.

Az ilyesmi különben nagy divatba jött és Majna-Frankfurt a császár koronázása ünnepén, Bécs pedig 1667-ben *I. Lipót*-nak *Terézia* spanyol infánsnővel való házassága alkalmával látta falai közt az egykori párisi karusszel utánzatának fejedelmi pompáját.

A XVII. század történetében *Pappenheim* passzauai, gr. *Thun* szalcburgi hercegérsekek, valamint *Károly-Teodor* pfalci választófejedelem udvarában rendezett lovasünnepek hölgszereplőiről olvashatunk.

Károly-Fülöp bádeni határgróf XVIII. századbeli udvarában hatvan leányból álló testőrséget tartott, kik férfimódra ülték a lovat.

A nagy *Napoleon* udvarában már csak a régi császárok mimelésének okáért is kedveltek voltak a lovasünnepségek, de föl van jegyezve, hogy *Jozefin* is nagy

kedvét lelte bennük és később *Mária-Lujza* is, a ki sugár természetével igen szép lovasalak volt.

A francia forradalom, meg az utána következő világot megrázó események sokáig utját vágta a lovaglósport fejlődésének. Az ezután bekövetkező idők igényei pedig új irányt szabtak neki, melyhez a hölgyek lovaglása is természetesen hozzásimult és a pompázó alkalmosság jellegét többé-kevésbé levetkőzve, mindinkább sport élvezetté, vagy legalább gyakorlattá alakult.

Hogy mikor kezdték a nők a férfiatól máig is használatos ülésformát, biztosan megállapítani nem lehet. Leginkább csak régi képekről nyerhetünk tájékozódást. Állítóan egy *cseh* király *Anna* nevű lánya kezdte volna el a XIII. században az oldaltülés divatját. Angliában *I. Rikárd* király felesége, luxemburgi *Anna* honosította meg a női nyereg használatát. *Keighton* a XIV. század krónikása írja, hogy a nemes hölgyek mind a királyné által kezdeményezett lovaglómódot kapták föl és féloldalt ülve, pici kalappal, rövid tunikás, élénkszinű ruhákban kis karddal az oldalukon lovagolva járnak egyik lovastornáról a másikra.

II. Rikárd idejében azonban már a magas kalap, a hosszú sleppes lovaglórúha volt divatos. Így látható *Lujza Henrietta* orániai nagyhercegné és szá-

Br. Eötvös Ilona

mos más főrangú hölgy az akkori képeken. Csak az a különös, hogy a szék-támlás nyergekben ülő dámák nem a bal, hanem a jobb oldalon lógtatják le a lábukat. — Hogy azonban a régebbi, férfimódra való ülést egyesek még a XVIII. század közepéig is megtartották, ugyancsak képekről láthatjuk. Így ábrázolja például Koblenzben egy kép *Kunigunda* szász hercegnőt és egy régi acélmetszet *Vilma Zsófia Friederika* porosz hercegnőt.

Az újabb korban általánosságban már csak oldaltülésben lovagolnak hölgyeink s a férfimódra lovaglást többnyire csak cirkuszmutatványként láthatjuk. De azért az olasz király serdülő leányát *Jolanda Margerita* hercegnőt csak a minap láttam egy fotografián férfimódra lovagolva.

Az utolsó évtizedben a külföldi szakirodalomban —

Steinbach Tiborné

mert nekünk még nincs — gyakran vitás kérdés, hogy oldalülésben vagy férfimódra lovagoljon-e a nő?

Az idevágó értekezések bőven megvilágították a kérdést mind a sport- és egészségügy-, mind pedig az esztétika nézőpontjából tekintve.

Kétségtelen, hogy a villaszerű ülésnek megvan a maga előnye, de vannak számottevő hátrányai, jobban mondva nehézségei is. Az ilyen ülésnél a test nyugvó felülete sokkal kisebb, a kapcsolódás csak az állat életébe történhetik, a mi sok ellentállást kelt s néha éppen az ellenkezőjét eredményezi, mint a mire szükség volna. Hosszu gyakorlattal, sok fáradsággal, jól elsajátítva bizonyára tökéletesebb, mint a nőies oldaltülés. Ámde bizonyos, hogy az ilyen ülésforma sajátosságaihoz a nő testalkata sokkal kevésbé alkalmazkodhatik, mint a férfié. És éppen ebben rejlik az oka annak, hogy azt a biztosítást — és a lónak befolyásolására vonatkozó ezzel karöltve járó képességet, a mit a férfimódra való ülés nyújt —, a nők, nem tekintve egyes kivételes alkatukat, soha el nem érhetnék, tehát a villaszerű ülés igazi előnyeit ki nem aknázhathatják. — Ellenben a női nyeregben igen hamar és aránylag kevés fáradsággal érhetnek el viszonylagosan szilárd ülést. A tapasztalat bizonyítja, hogy bátor szívű hölgyek öt-hat lovardai lecke után — jól, rosszul ülve, — vigan vágat-

Oeti Aladárné

Gr. Kuenburg Erzsébet

nak a terepen keresztül. Tehát elegendő biztosságuk van. Férfias ülésben ezt soha sem bírnák megcselekedni.

Az oldaltülés tehát gyakorlatiasan célszerűbb mint a másik. — A mi a dolog higiénikus oldalát illeti, erre nézve csak annyit lehet megállapítani pro és kontra vitatkozásokból, hogy „se oszt, se szoroz.“ Egyik módszernek sincs olyan befolyása az egészségre, hogy szembeötlően megállapítani lehetne.

Az esztétika nézőpontjából pedig csak azt lehet mondanunk, hogy: *de gustibus...* Kétségtelen azonban, hogy sok minden, a mi anatomicai a női alsótest jól formált voltához tartozik, a *lovon szép* fogalmával nem harmonizál.

Bizonyos, hogy kellőképpen idomított, a jól fölszerelt, helyesen szerszámozott, szép lovon, izlésesen öltözött, oldalülésben megjelenő dáma rendkívül kedves jelenség. Ámde

a lovon való *chic* nem mindenkinek tulajdona. Minél arányosabb a sudár és hajlékony termet, annál jobban illik a lóra.

A lovagolni kívánó hölgynek nem szabad, hogy szervibaja legyen, de különben nem szükséges, hogy különösebb fizikai erővel rendelkezzen. Csak valami ne hiányozzék, mert ez mindennek felett való: *a szív!*

Hisszük és reméljük, hogy a hazai concours-sport, — melynek lelkes szószólói vagyunk, — a dávalovaglás terén is éreztetni fogja jótékony hatását! Kedveltsége mellett általánosabb lesz az és hölgyeinket e nemes vetélkedő kedv arra is fogja sarkallni, hogy a fokozódó érdeklődésnek, meg a szakemberek bírálatának helytadó magasabbrendű lovaskészséget mutassanak be. — A dámák lovaglása még akkor is kedves dolog, ha csak Marienbad helyettesítőjéül vagy az egészséges, üde arcszín célzatá-

Hertelendy Miklósné

Menyhárt V. felv.

val ajánlotta az orvos, avagy ha csak azért üzi is valaki, mert a felső tizezer divatjának hódolhat általa. Hát még ha az illető szenvedélyes szeretettel csüng rajta. — Ilyenek szemében legérdekesebb és legértékesebb

formája a lovaglásnak az őszi vadüzés testet, lelket edző szilaj örömeinek élvezése, meg a „concours“-ok izgalma! Az utóbbi mintegy előiskolája amannak és egyben célt tűz ki a sport-lady téli tréningjének. A vetélkedésbeli céltudatos, nemes küzdelem mind a paripa, mind a lovasnője részéről alapos kiképzést, ügyességet, routint és a mi fő, kettőjük graciosus harmoniáját kívánja meg. Gyümölcse, — a díjazással kifejezett elismerés pedig a *tudás* érzésének gyönyörűségét szerzi meg!

A folyó év kiválóan alkalmas arra, hogy dámáink ambícióját serkentse. A májusi főthi sportünnep, az ujonnan alakult „budapesti lovas-sportegylet“ május 23—25. közti versenyei, a „Pólo-Klub“ rendezésén, a bécsi internacionális concours, ősszel meg a nagyszerűnek ígérkező debreceni lovastorna a szépnemet is többféle versengésekhez hívja sorompóba, jól tudván, hogy ezzel a közérdeklődést biztosítja magának.

Rajta tehát, hölgyeim! — Mi készen állunk a — tapsolásra!

Gutmann Lily báróné

Balogh R. felv.

OXFORD ÉS CAMBRIDGE CSÓNÁKVERSENYE.

A múlt hónap végén folyt le az angol társadalmi és sportélet egyaránt kimagasló eseménye: az Oxford-Cambridge-csónakverseny. A két ősi egyetem nyolcasai évenként kemény küzdelmet vivnak az elsőségért; nem kisebb távolságon, mint a *putney*-i hidtól *Mortlake*-ig, tehát valósággal a világváros egész területén keresztül üzi egymást a két hajó, melynek izmos legénysége hónapok szorgalmas, rendszeres munkájának hatása alatt fekszik neki a lapátnak, hogy ebben az örökös, minden ízében nemes versengésben újra kivívja a rivális előtt az elsőséget. Alig képzelhetjük el, milyen fontos szerepe van ennek a versenynek a két egyetem életében, milyen izgalommal, gonddal, féltéssel csüggnék rajta az *Isis*, a felső *Temze* és a *Cam* partján. A *torpids* és az *eights*, az evezősversenyek legénysége a kollégiumi hatóságok rendelkezésére külön *tréningosztot* kap a *college*-ek ősrégi, hatalmas tölgyfa-étkezőiben, s valóságos hősokeket csinálnak belőlük. Hát még az a kilenc boldog, görög szobrokhoz hasonló atlétalak, a ki reggelenként sweaterbe burkolva fut a *Christchurch College* mögött elterülő smaragdzöld pázsitos mezőkön. — Bármely délután lesétálhatunk a folyó partjához, ott látjuk az egyetemi nyolcas tagjait. Talán éppen ott ülnek hosszú, végtelenül karcsu és könnyű hajójukban, szemben velük a *coxswain*, a kormányos; szájához kis megafont csatol, melyen át parancsot osztogat. A parton meg kerékpáron kíséri a csónakot a *coach*, a tréner, rendesen az egyetem egyik tanára, a ki maga is régi, kiváló evezős és egyik szemével az utra, a másikkal a csónakban ülőkre figyelve stentori hangon rivallja le szócsövén keresztül a tanácsokat kilenc lelkesen dolgozó, kipirult növendékéhez. A tréning utolsó négy-öt hete már

nem az *Isis*en vagy a *Cam*on, hanem *Henley*-ben, a híres *Thames-regatta* színhelyén telik el. — De nemcsak a sport híveit hozza lázba a két egyetem evezős-versengése. A társadalom és a társaság egyik főeseményének ismeri, mely méltán vetekedik az *epsomi* vagy *ascoti* derby-vel. *It's an event in society*, a hogy mondani szokás. Már napokkal a verseny előtt kerül rá a mamák, nővérek és lelkes sportladyk ruháira a világos- vagy sötétkék szalag, már hetekkel előbb készülnek Peter Robinson, Paqué, Poiret westendi divattermeiben a világos- vagy sötétkék alkalmi toaettek.

S végre elérkezik a nagy nap. Akár a tavaszi nap tűz le a küzdelem színhelyére, akár a tipikus londoni téli nap alig észrevehető esője szitál le a metropolisra, zsufolásig telnek meg a tribünök és a Temze partján végig tolong az ingyenközönség. S míg itt az izgatottság, a várakozás egy-egy zamatos cockney-frázisban nyilvánul meg, amott nem egy bájos arcon, nem egy kék szempár mélyén villan meg a kérdés, mely mögött ott lebeg a meleg óhaj: *Will they win?* A mikor először tűnik fel a távolban a két hosszú alkotmány, s egyre gyorsabban nő, a mikor már alattunk huznak el — a két csónak orra egymás mellett — nemcsak látjuk, hanem valósággal érezzük a testek ritmikus, erővel teljes munkáját, az izomszakadtáig menő küzdelmet, utat tör magának a visszafojtott várakozás és párt-szeretet és a máskor oly kimért gentleman vagy lady valósággal önkívületben hajol át a tribün korlátján, s kiált csapata felé bátorító szavakat.

Az egyetemek küzdelmében természetesen hol az egyik, hol a másik kerekedett felül, s a mérleg többé-kevésbé egyenletesen billen ide-oda. Az utolsó öt évben Oxfordé volt a győzelem, de bizony ilyenkor mindig csak a jobb kondíció, az alaposabb tréning az egyetlen döntő tényező. Az idei versenyt, mely március 28-án folyt le, a cambridgei egyetem nyolcása nyerte meg. Bing Ede János.

Br. Gutmann Arthurné

Székely Aladár felv.

"A TÁRSASÁG" LOVAS-SPORT TUDÓSÍTÓJA

BUDAPEST, 1914. ÁPRILIS HÓ 10.

Rovatvezető: S-y.

ÉRTESÍTÉS

A TÁRSASÁG egyik főcéljául tűzte, hogy hazánk lovagló sportját és ezzel kapcsolatban a hadsereg lovas-készségét, valamint a belföldi lótenyésztésügyet szeretettel felkarolva, ezen nagyjelentőségű célok állandó előmozdítója, terjesztője, szószólója legyen.

A lovas-sport-szezon tartama alatt olvasóinknak kimerítő sport-tudósítással fogunk szolgálni, melyben a nemes ló-sport iránt érdeklődők és érdekeltek, az idei évben az eddiginél jóval nagyobb számban rendezendő belföldi lovas versengések tervezetét, propozícióit, valamint eredményeit pontos részletességgel felsorolva fogják meglesni.

Ismertetni fogják ezek a hasábok az olyan *külföldi* lovasrendezések tervezetének és lezajlásának rövid, tömör, kivonatát is, melyek vagy a mi lovasaink indulási joga miatt birnak különös jelentőséggel vagy a hazai sportfejlesztés akciójába beleilleszthető tanulságok okából érdekesek, esetleg pedig különlegességükkel vonják magukra a figyelmet, ellenben nem mindenki által szerezhető be egykönnyen.

Ilyen módon olvasóközönségünk a lovasfoglalkozások minden ágában tágabb látókört és bizonyos fogalomtisztázó ismereteket is nyer. Az aktív lovasok viszont az ilyen események és szereplők állandó szemmel tartása által a nemzetközi küzdelmeken velük szembe kerülhető lovas és lóanyaggal eleve megismerkedhetnek, sőt róluk maguknak mértéket is vehetnek.

Törekvéseink összegezése tehát az, hogy a mind katonai, mind közgazdasági jelentőségére nézve immár kétségtelenül nagy horderejűnek fölismert concours-sport iránt érdeklődést ébresszünk, megteremtéséhez és fölvirágoztatásához a lelkesedést szítsuk. Ezen céloknak szolgálását kíséreljük meg a tőlünk telhető eme szerény eszközzel is, melyet olvasóink jóakaró pártfogásába ajánlva bocsátunk útjára!

TARTALOMJEGYZÉK

1. Híradások.
2. A berlini olimpiád előzetes tervezete.
3. A budapesti lovas-sport egyesület versenyfeltételei.
4. A Fóth-i lovasünnep tervezete.
5. A lemerbergi lovasmérkőzések terve.
6. Külföldi eredmények (Hildesheim, Berlin, Frankfurt a. M.)
7. Lovasesemények naptára.

□ □ □

Híradások.

DEBRECEN. Örvedetes híradásként tesszük közzé, hogy a hazai lovagló-sportot fejlesztő akció vidéken való meghonosításában elüljáró debreceni lovastornát Károly Ferenc-József királyi herceg Ő fensége azzal tünteti ki, hogy a f. év őszén rendezendő több napos lovasünnep fővédőségét elfogadni méltóztatott.

Az uralkodó ház egyik tagjának ezen szép ügy iránt ilyen formában megnyilatkozó érdeklődése és kegyes jóindulata rendkívül erős támasza azon mozgalomnak, mely hadseregünk lovaskészsége, meg lótenyésztésünk érdekében immár mind nagyobb arányokat ölt. A királyi herceg remélhető jelenléte az aktív szereplőkre kétségtelenül buzdítólag fog hatni, több napos debreceni tartózkodása pedig a nagyközönség minden iránybeli érdeklődésének és a város társadalmi életének irányítója leend.

„Budapesti Lovas Sport-Egylet”. Márciusi füzetünkben megemlékeztünk arról a mozgalomról, valamint az ennek kapcsán összehívott alakuló-gyűlésről, mely élén *Andrássy Géza* gróffal azt tűzte ki céljául, hogy Budapesten az eddigi Poló-Clubbal társulva egy olyan lovasegyletet szervezzon, mely a régi „Dijlovaglás”-ok fentartása mellett a lovasfoglalkozások minden ágát, a külfölddel lépést tartó módon öleli fel.

Az új egyesület előbb „Budapesti lovas- és pólózó-egylet” címen volt tervezve, a végleges döntésnél azonban „*Budapesti Lovassport-Egylet*” elnevezést kapott és mint ilyen irta is ki alább olvasható tavaszi mérkőzéseit.

Táv-hajtó-verseny. A *Jász-Nagykun-Szolnok vármegyei urkocsisok szövetkezete*, melynek élén *Baghy Béla*, *Horthy Szabolcs*, *br. Kohner Vilmos*, *Kövér János* és *gr. Szapáry György* állanak, júniusban rendezti szokásos táv-hajtó-versenyét, melynek tervezete ez:

Urak vagy hölgyek által hajtott négykerekű, 2 üléses,

legalább 250 kilós kocsiban járó, 4 é. és id. magyar, osztrák és német lovakból álló kettős fogatok. — Távolság: kb. 495 klm. Indulás június 15-én Szolnokról. Utirány: Debrecen—Nagyvárad—Arad—Szarvas—Szolnok.

Djak: 5000, 2000, 1000 és 500 K. A vármegye hölgyeinek tiszteletdíja a győztes fogat hajtójának és érem minden beérkezőnek.

Nevezések: Lippich István urhoz Szolnokra intézendők. Első nevezés, mely csak a fogatok számára vonatkozik, április 15-én d. e. 12 óráig.

Messzelovaglás. Igen érdekes és nagy vállalkozó kedvről tanuskodó lovaglásra határozta el magát a pomerániai *Peest*-ben lakó *Simpson* ur, ki lakóhelyéről *Konstantinápolyba* akar lovagolni.

A figyelmet érdeklő sportvállalat még e hóban kezdőd-nék. Az utvonal Posen, Breslau, Oppeln, Ratibor, Rajek, Nyitra, Érsekujvár, Esztergom, Budapest, Örkény, Kecskemét, Majsa, Szabadka, Feketehegy, Zimony, Belgrádon át kb. 2500 klm. volna. A tervbe vett napi teljesítmény átlag 60 kilométer.

Kivánatos volna, hogy azon olvasóink, kik az említett városokban laknak, szíves jóakarattal járnának kezére a hazánkon átlovagló sportembernek.

Fóthon Károlyi László gróf parkjában f. évi május hó 21. és 22-én jótékonycélu sportünnepély lesz.

A rendezőség élén *Pejacsevich Albert* gróf és *iff. Erdődy Rudolf* gróf állanak.

A 2-ik napon rendezendő lovasünnep tervezetét lapunk más helyén találja az olvasó.

A versenyekre máris tiszteletdíjakat adományoztak a föld-mivelési miniszter, honvédelmi miniszter, *Windischgrätz Ottó* herceg, *Festetich Taszilóné* hercegné, *Berchtold Lipót gr.*, *Carderra Tamásné*, *Dachowski Tadeus* lovag.

A „Pécsi lóversenyegylet“ szokásos lovasmérkőzéseit, melyeket tavaly technikai okokból kénytelen volt mellőzni, f. évben ismét kiírja. A lovasorna május hó 9-én, az egylet futató versenyeit megelőző napon lesz és idomító, ugrató-versenyt meg Military-t fog felölelni. A versenytervezet e napokban hagyja el a nyomdát és az egylet ügyvezetője *Littke József* ur bárkinek megküldeti.

A **Krakko**-ban tavasszal rendezni szokott *Concours Hip-piquet* f. évben július hóra halasztották.

Zágrábban az ott állomásozó tüzértisztikarok tavalyi sport-rendezésük sikerén felbuzdulva lovasegyletet alakítottak mely tagjai, valamint a közelben állomásozó és vendégül meghívott tisztikarok számára f. év május 8, 9 és 10-ikén lovasünnepet rendez.

A programmon következő mérkőzések szerepelnek: 1. *Military* (a) Tereplovaglás 30 klm. 2 óra alatt, b) idomítottság vizsgálja szabályszerű követelményekkel, c) ugrató próba. Pont-rendszer stylusbírálat nélkül.) 2. *Akadályverseny* (3400 m. tisztitulajdon és szolgálati lovak. Tiszteletdíjak.) 3. *Akadályverseny* (tüzér altiszteknek). 4. *Hajtó-mutatvány* (Tisztek 6 fogatu ágyukkal).

Breslau-ban május 15—17 közt lovasünnep lesz, melynek programjában *Military*, 3 ugratóverseny, 2 idomítóverseny, hölgyek lovaglása, minősítő vizsgák, és távhajtás szerepelnek.

Dijazásra 24.000 márka van szánva. Ebből a *Military*ra 10.000 m. esik, melyet az olimpiai bizottság tüzött ki.

Senior ugratóverseny címen érdekes ujitást kezdett a német „Kartell“. A pályázók kora t. i. legalább 45 év kell hogy legyen. És mégis akadt a márciusi tornára 17 nevező.

Németország olimpiai előkészületei közt legfigyelemreméltóbb a f. hó 16—19-én *Magdeburgban* lezajló lovasorna.

Ezen négy napos meeting munkarendje tökéletesen egyezik a berlini olimpiádnak jelen füzetünkben közölt tervezetével. Az abban foglalt összes mérkőzéseket és még, — 8 osztályba

csoportosítva, — vadászlovak vizsgáját is felöleli. Az utóbbi díjmérkőzés sem lesz egyszerű lókiállítás, hanem teljesítésbeli próbatétel. A résztvevőknek — kiknek lovai előzetesen nyereg nélkül, kézen elővezetve bíraltatnak meg, — 1000 métert 3 $\frac{1}{2}$ percen belül ügetésben, nyomban reá 6 akadályon átvezető 2000 métert vágatva 5 percen belül és újabb 1000 métert 2 percen belül kell menteniük.

Németország ezen lovasornája szemmeláthatólag azt célozza, hogy az 1916-ra szánt proposíciókat a nemzetközi olimpiai bizottság júniusban Párisban megtartandó gyűlése előtt kipróbálják.

Készülődésük intenzív voltát mutatja a napokban lezart nevezések következő száma. *Military*: 23. Nyeretlenek idomító-versenye: 19. Könnyebb ugratóverseny: 79. Vigasz-idomító-verseny: 25. Belföldi lovak ugratása: 30 Tereplovaglósverseny: 75. Magas iskola: 5. Dámalovaglás: 11. Nagy ugrató-verseny: 82. Idomítás főversenye: 14. Hölgyek ugratása: 22. Magas-ugrás: 11. Vadászlovak vizsgálja: 116.

*

Itt említjük meg, hogy a német mezőgazdasági közzé-ponti szövetkezet kebelében Olympia-bizottság alakult, melynek célja az, hogy az olimpiádon németországi lovakat minél jobb eredménnyel szerepeltesen. E célból már eddig is 12 lovat vásároltak össze, melyek *Gudwallen*-ban kapják előkészítő munkájukat, hogy azután e hó folyamán a hadsereg legkiválóbb lovasainak adassanak át idomításra.

A berlini olimpiád lovasmérkőzéseinek előzetes tervezete.

(Kivonat.)

Általános szabályok.

Minden küzdelemben csak urlovasok, az I. sz.-ban pedig csak tényleges állományu tisztek vehetnek részt.

Résztvehet minden ló, mely nem hivatásszerűen ilyesmivel foglalkozók tulajdonát képezi vagy nem tartozott avagy tartozik valamely lovaglóintézet állományába. Az I. számú verseny csak tisztitulajdon és szolgálati lovaknak, valamint a hadseregek birtokában levő lovak számára van kiírva, kivéve azokat, melyek valamely lovaglóintézet tulajdonában vannak vagy voltak.

Minden nemzetből résztvehet: az egyénekenkénti mérkőzésekben 6 lovas (4 tartalék); a csapatversenyekben 4 versenyzőből álló csoport (3 tartalék). Minden versenyző után 2 lovat lehet nevezni, de egyazon küzdelemben csak egyik indulhat.

Az idegen országbeliek a következő kedvezményeket élvezik. Németországban lovas, ló és lovanként 1 ápoló díjmentesen szállítatik. Lovas és lóápoló ingyen lakást, a ló ingyenes elhelyezést kap. Ezen kedvezmények minden nemzettől 10 lovas és 20 lónak járnak, azon időhatárban, mely a lovasorna kezdete előtt 2, befejezte után 1 nap közé esik.

A versenyintézőség nemzetközi, a bíráló-bizottság azonban németekből alakul, kivéve az idomításbeli vizsgákat, melyekhez külföldieket is belevonnak.

A tervezethez csatolt akadály-ábrák csak tájékozással szolgálnak, azok pontos betartása a bizottságra nem kötelező.

Nevezési zárlat kb. 6 héttel a versenyek kezdete előtt lesz. Az „olympiai játékok lovasornáját rendező bizottság“ irodája: Berlin, SW. 68., Neuburgerstrasse 8.

I. A katonaló versenye.

Csapatverseny és egyben egyénekenkénti mérkőzés.

Djak: érmek. A csapatversenyben a német császár vándortiszteletdíja, oklevéllel. A verseny előreláthatólag 3 napon át tart és az alábbi 4 próbából áll, mely alatt a versenyző mindig maga tartozik lovát lovagolni.

1. *Az idomítottság vizsgálója.* Egyenkénti előlovaslás. Minden jármódban a rövidített és sebessített ütem, biztos szártámaszkodás mellett jó hajlékonysággal és fordulékonyasággal kell, hogy bemutattassék. Megállítási, hátralépési, rövid fordulatok megkivántatnak, oldaljárások: nem. Ugratás vagy más engedelmességi próba nincs. Elbírálatást lásd hátrább az idomítás főversenyénél.

2. *Tereplovaslás.* 50—60. klm. Ebből 45—57 klm. utakon és terepen 15 akadállyal. Közbeesőleg 3 kilométert egy akadályversenypályán kb. 10 akadályon át kell lovagolni. Sebesség: a 3 kilométerre 3·5 perc, máshol kilométerenként 4—5 perc közt, amit pontozással értékelnek. Gyorsabb lovaslás nem számít, lassabb disqualifikál.

A lovaslás vonalát titokban tartják, csak induláskor kiosztandó térképlap ismerteti, de a vonal és akadályai úgy lesznek kizászlózva, hogy messziről látni lehet, hogy az akadály ugratni vagy mászatni való-e. Előzetes végiglovaslás disqualifikál.

Indulás: egyenként. Súly: legalább 75 kg. Az akadályok 1·30—4·50 közt járnak. Folyóvizekben uszni nem kell. Az ut $\frac{2}{3}$ része után ellenőrző-állomás erőállapot bírálatával.

3. *Ugratópróba.* Előtte egy órával kondicio vizsgálóhoz elővezetés. 12 akadály 1·40—4·50 m. közt. Taquet nincs, felső részük dönthető. Pályahossza: kb. 1000 m., kb. 500 lépéses ütem. Tullépése hibaponttal jár. *Értékelés:* pontrendszer szerint, stylusbírálat nélkül.

4. *Második lovaslópóba.* 1 órával az ugratás után.

A végeredményénél a 4 próba 1:3:1:2 arányban számít.

Öltözet: egyenruha fegyver nélkül, idomító vizsgán kívül bot (ostor) hordható.

Fölszerelés: feszítőzablás kantározás, tetszésszerű nyereg.

II. Az idomítás főversenye.

Egyenkénti verseny.

Díjak: Magyarország-Ausztria uralkodójának tiszteletdíja és érmek.

Előreláthatólag a Stadionban 40×70 m. lovaslótérben tartják meg. Az u. n. Kampány-iskola határain belül teljesen idomított lovat kíván.

Követelmények: nem nyulnak a magas iskolába. Mindhárom jármód. Rövid ügetésben: fordulatok, körök, átváltások, oldaljárások, megállítási, hátralépési, állóhelybeli összeszedés, indulás stb. Rövid vágásban: ugyanez azonkívül changement, renvèrives, hosszú vágta, megállítási, abból indulás ügetésbe, aztán sebes ügetés. Vezetés: feszítőzablán egyedül, 4 szár hibapontokat hoz. Mindenkinek ugyanazon bizottságilag megszabott programot kell végiglovasolni 15 perc alatt.

Közvetlenül ezután 5 akadályt kell vágásban ugratni. Ezek: sövény (1 m.), Koppelrick (1 m.), kettős rácsoskapu (1 m.) egymástól 7 méterre, kőfal (1·10 m.), nyitott árok (3 m.).

A döntő mérkőzésnél az előlovaslás nemzetenkénti csoportokban történik. Utána együttes fellépés.

Bírálat: pontozással.

A megkívánt gyakorlatok valamennyiének végrehajtását külön bíró ellenőrzi és pontozza.

Öltözet: egyenruha, fegyver nélkül, polgári lovasok sétalovaslói öltözet. Bot vagy ostor nélkül.

Fölszerelés: tetszés szerinti nyereg, feszítőzablás kantározás.

III. Fő ugrató-verseny.

Egyenkénti mérkőzés.

Díjak: érmek és az elsőnek Andrassy Géza gr. vándortiszteletdíja.

A Stadionban 20 akadályon (1·50—5 m.). A pályavonalat és az akadályok elhelyezését idejében kiadandó vázlat ismerteti. Ütem kb. 500 lépéses. Gyorsabb nem számít, lassabb hibapontokat hoz.

Bíráskodás: pontrendszer szerint, stylusbírálat nélkül. Egyenlő eredményeknél a 3 első helyért fölemelt akadályokon kell döntőt vívni. Ha ez is egyenlő, akkor a jobb idő határoz.

Öltözet: egyenruha, fegyver nélkül vagy falkázó ruha.

Fölszerelés: tetszés szerinti nyergelés és kantározás súlykiegyenlítés nélkül.

IV. Csapatok fő ugrató-versenye.

A nemzetenkénti csapat 3 legjobbjának eredménye számít.

Díjak: érmek és az elsőnek az olasz király vándortiszteletdíja.

Követelmények és akadályok, valamint a bíráskodás mint a III. sz. versengésnél.

V. Magasiskola.

Egyenkénti verseny. *Díjak:* érmek. A verseny 2 részből áll. Előmérkőzésből, melyet egyenkénti előlovaslás mellett valamely lovardában tartanak meg és a döntő, mely a stadionbeli négyszögben nemzetenkénti csoportokban bonyolítatik le.

Követelmények: a Kampány-iskolán alapuló magasiskola. A ló ebbeli tökéletessége és a lovas magatartása, mindez a bemutatottak korrektsége szempontjából.

Minden lovasnak a bizottság által előre közzéteendő mutatványsorozatot kell 15 percen belül előlovasolni. Ezekről a tervezethez mellékelte tájékoztató részletes felvilágosítást ad.

Bírálat tárgyai (1—10-ig pontozva) a Kampány-iskolabeli készség, ülés és befolyás, magasiskolabeli lépés, ügetés és vágatás, Pirouettek, Passage, Changementek (4, 3, 2 és 1 ütemben), Piaffe, Redopp, Pesade, Levade, Cœurlette, Mezair, Croupade, Ballotade, Capriole, végül az általános benyomás.

Öltözet: egyenruha vagy lovasöltözet, cilinderrel.

VI. Magasugratás.

Egyenkénti verseny. *Díjak:* 1 vándortiszteletdíj és érmek. A küzdelem bambuszrudakon történik, mely előtt sövény áll. Kezdő magasság: 1·50. 2 m.-ig 10 cm.-ként, aztán 5 cm.-ként fokozva. Győztes: a legmagasabb ugrást végző, ha az előbbi fokokat nem is ugrotta tisztán.

VII. Tereplovaslói-verseny.

Egyenkénti mérkőzés. *Díjak:* Elsőnek a német lovasság vándortiszteletdíja és érmek. Súlykiegyenlítés nincs. 15—20 kilométer terepen, 30—40 akadállyal (1·40—5 m.). Lehetőleg minden országban jellegzetesen előforduló akadály benne lesz. Előfordulnak teljesen szilárdak és dönthetők. Értékelés külön szabályok szerint. Surlás nem számít. Pályát előre nem mutatják meg, csak zászlók után kell lovagolni. Előzetes pályabekérés disqualifikál. A lovasok egyenként indulnak. A pályabekérésnek időhatára lesz, ennek túllépése hibapontokat hoz. Győztes: aki legkevesebb pontot kap. Egyenlő pontnál a jobb idő, ha ez is egyforma, akkor szavazattöbbség dönt.

Versenyfeltételek

a „Budapesti Lovassport-Egylet“ által 1914 május 23, 24 és 25-én rendezendő nemzetközi lovaslómérkőzésekhez. (Kivonat.)

I. *Idomító-verseny.* (6200 korona). Tisztek bármely kora tulajdon, tisztviselői, vagy a miniszterium által ezen célra meghatározott tisztviselői lovas számára. Beiratási díj 20 korona. Tiszteletdíjak és 2000, 1500, 1000, 600, 400, 300, 200, 200 korona; tiszteletdíj a győztes ló tenyésztőjének.

II. *a) Ugrató-verseny.* (5000 korona). Ausztria-Magyarországon nevelt, urlovas minősültséggel bírók, tisztek, vagy a hadsereg tulajdonát képező bármely kora lovasnak. Beiratási díj 10 korona.

Tiszteletdíjak és 1500, 1000, 800, 600, 400, 300, 200, 200 korona; tiszteletdíj a győztes ló tenyésztőjének.

b) **Ugrató-verseny.** (6000 korona). Urlovasok, tisztek, vagy a hadsereg tulajdonában levő bármely kora és országbeli lovaknak. Beiratási díj 20 korona.

Tiszteletdíj, továbbá 2000 K; adja: hg. Esterházy Miklós. Tiszteletdíjak és 1200, 800, 600, 500, 400, 300, 200 korona; tiszteletdíj az első ló tenyésztőjének, ha az belföldi ló.

III. A katonaló bajnoki versenye. (Military. 8000 korona). A cs. és kir. közös hadsereg, valamint mindkét honvédség tisztjei és zászlósi tulajdon és tiszti szolgálati lovai, vagy bármely, a hadsereg tulajdonát képező ilyenféle versenyben résztvenni engedéllyel bíró ló részére. Lovagolandó tisztek, vagy zászlósok által. Beiratási díj 20 korona.

Tiszteletdíjak és 2500, 1500, 1000, 800, 600, 400, 400, 300, 200, 200 korona tiszteletdíj a győztes ló tenyésztőjének, ha az belföldi ló.

IV. Tereplovagló-verseny. (2000 korona). Urlovasok, tisztek, vagy a hadsereg tulajdonában levő bármely országbeli és kora lónak. Lovagolandó tisztek, vagy urlovasok által. Beiratási díj 10 korona.

Tiszteletdíjak és 800, 600, 400, 200 korona tiszteletdíj a győztes ló tenyésztőjének, ha az belföldön tenyésztett ló.

Jeu de Barre. (1000 korona). Urlovasok, vagy tisztek tulajdonában levő és azok által lovagolt bármely kora, legfeljebb 163 centiméter magas lovaknak. Beiratási díj 10 korona.

Tiszteletdíjak és 500, 200, 100, 100, 100 korona.

10 nevezés, vagy nincs verseny.

VI. Hölgyek lovagló-versenye. 5 tiszteletdíj. 4 é. és id. lovaknak, melyek lépés, ügetés és rövid vágásban előlovagolandók és két akadályon át ugratandók. — Ezek 80 cm.-nél nem magasabbak és 1.5 méternél nem szélesebbek. Beiratási díj 20 korona.

VII. Hölgyek ugrató-versenye. 5 tiszteletdíj. 4 é. és id. lovak részére.

A pálya 6—8 akadályon vezet át, melyek legfeljebb 5.8 méter magasak és 2 méter szélesek.

A bírálat hibapontokkal. (Lásd a II. ugrató-versenyt).

Beiratási díj 20 korona.

VIII. Urak lovagló-versenye. 5 tiszteletdíj. Urlovasoknak — a hadsereg lovassapatainak tagjai kivételével — 4 é. és id. lovakon. Beiratási díj 20 korona.

IX. Magasugrás. (1000 korona). Tisztek, vagy urlovasok tulajdonában levő bármely kora és országbeli lovaknak. Legalább 5 induló, vagy nincs verseny. Beiratási díj 10 korona.

Tiszteletdíjak és 500, 300, 200 korona.

Részletes határozmányok.

I. Idomitó-verseny. Követelmények ugyanazok, mint a „Campagne Reiter-Gesellschaft“ hasonló mérkőzéseinél. Lovaglandó egy 70×40 lépés nagyságú, a sebesebb jármódokban egy nagyobb négyszögben,

A versenyzők május hó 21-én és 22-én reggel 6 órai kezdettel programmszámaik sorrendjében egyenként és *vezényszóra* előlovagolják lovaikat a bíráló-bizottságnak a cs. és kir. 10. sz. huszárezred laktanyájának udvarán (fedeles lovardában). A Tattersalban levő versenypályán az előlovaglás 3—4 lovasból álló csoportokban történik. 1—1 lovas, illetve csoport előlovaglása 18 percet vehet igénybe.

Mindkét alkalomnál — közvetlenül az előlovaglás után — egyenként és vágásban a következő 5 akadály ugratandó:

Sövény, 1 m. Koppelrick, 90 cm. Kettős ugrás: két kapu 90—90 cm. magas, egymástól 7 m. távol. Fal, 1 m. Nyitott árok, 2.5 m. Az akadályok 6 méter szélesek és az előbbi sorrendben ugratandók.

A vezetés feszítő zablaszárakon, egyedül vágásban, sebes ügetésben és ugratásnál közbevett csikószárakkal.

Bírálat.

Minden bíró az alább felsorolt teljesítményeket 0—5-ig terjedő számokkal osztályozza és pedig:

0 = „kitűnő“-t, 1 = „igen jó“-t, 2 = „jó“-t, 3 = „elégséges“-t, 4 = „hiányos“-t, 5 = „ki nem elégitő“-t jelent. Kitörés disqualifikál.

Osztályozás tárgyát képezi:

1) a ló tartása állóhelyben, 2) lépés, 3) ügetés, 4) rövid ügetés, 5) rövid vágta, 6) vágta, 7) sebes ügetés, 8) ugratás, 9) vezetés és lovas ülése.

A bírók által adott osztályzatok összege adja a végeredményt; a legkevesebb számot nyert lovas győztes és így tovább.

Egyenlő eredményt elért lovasok közt a helyezést illetőleg a bíráló-bizottság elnöke dönt, vagy esetleg a két kérdéses díj pénzüssége megosztható és a tiszteletdíjakra sorshuzás dönt.

II. Ugrató-versenyek. A pálya percenkénti 400 méteres sebességnek megfelelő idő alatt lovagolandó végig. Rövidebb idő nem értékeltek; hosszabb időért hibapontokat adnak.

A versenypályán felállított akadályokat a versenyzés előtt ugratni tilos.

Az akadályok a természetben előfordulókhöz lehetőleg hasonlóak, legalább 7 méter szélesek és oldalsó szárnyakkal vannak ellátva. A szilárd akadályok felső része csak erősebb ütésre enged. Surolás nem számít.

Magasugrások, mint kő- és téglafalak, sövény, kétsoros korlát (koppelrick), rácskerítés, palánk stb. 1 méternél nem alacsonyabbak és az a) versenyben 1.3 m.-nél, a b) versenyben 1.4 m.-nél nem magasabbak.

Szélesugrások (vizes, vagy száraz árkok) 2.5 m.-nél nem keskenyebbek, 3.5 m.-nél nem szélesebbek.

A pálya hossza az a) ugró-versenyben körülbelül 1000, a b) versenyben 1200 méter. Az akadályok száma 12—15.

Ugyanazon lóval csak egyik mérkőzésben lehet résztvenni. Biráskodás részletesen körülírt pontrendszer alapján.

A stylus csak az a) versenyben képezi bírálat tárgyát.

III. Military. A teljesítő képesség összetett versenye a következő mérkőzésekből áll:

a) idomitottsági vizsga;

b) tereplovaglás és átfutás egy vadász-versenypályán;

c) ugrató-verseny;

d) 2-ik idomitottsági vizsga, mely egyuttal kondicio-vizsga is.

Minden résztvevőnek a 4 mérkőzésben ugyanazon lovat kell lovagolnia, tehát helyettesítés egyik, vagy másikban nincs megengedve.

Az egész verseny három napig tart és pedig az első napon:

a) idomitottsági vizsga. A lovassági gyakorlati szabályzatban előírt követelményekkel.

Lovaglandó egy 70×45 lépés nagyságú, a sebesített jármódok egy nagyobb négyszögben és pedig a vágta és sebes ügetés kivételével, a feszítő zablaszárakon egyedül. Előlovaglás egyenként, vezényszóra.

A második napon:

b) tereplovaglás. 40 km., melyből 37 km, utakon és részben a terepen vezet, 10 akadálylyal; 3 km. pedig egy 8 akadályon át vezető akadályverseny-pályán lovagolandó. Utóbbi az első 10 km. után lesz beiktatva.

A lovaglás részletes térképen berajzolt vonalon hajtandó végre. Az ut jelzőpóznákkal és egyéb mutatókkal oly módon lesz jelezve, hogy az eltévedés lehetetlen.

Legkisebb súly 75 kg., 2½ kg. súlyvesztés meg van engedve.

A lovas maga felelős érte, hogy úgy az indulás előtt, mint a beérkezés után lezásszáltsassék.

Indulás a programmszámok sorrendjében, 8—10 perces időközökben.

A távolság 3 óra maximális idő alatt végiglovagolandó.

Ebből a 3 km. hosszú vadász-versenypálya megtételére legfeljebb 6 perc használható. Rövidebb idő nem számít, ellenben az idő túlhágásáért hibapontok számíthatnak.

A tereplovaglás vonala az indításig titokban marad. Az előforduló akadályok részben természetesek, részben a természetben előfordulókhöz hasonlóan készítettek, 1,2 m.-nél nem magasabbak és 4 m.-nél nem szélesebbek. Magas akadályok legfelső része erős lökésre leüthető; surolás nem számít. Minden akadály távolról látható zászlókkal van jelezve, és pedig az ugratandók vörös és a másztathatók fehér zászlókkal. Minden zászlókkal jelzett akadály egyenként lovagolandó, vagy ugratandó át, miért is az ott álló bírók fel vannak jogositva az ugrást megtagadó lovakat a pályának valamely legközelebbi lovas részére való szabadátétele céljából félreállítani azon időre, míg az elhaladt.

A pálya második harmada után egy ellenőrző állomás van. Itt egy bíró jelenlétében a versenyző lovakat állatorvos vizsgálja meg. Erősen sánta, vagy kimerült lovak a verseny folytatásából kizárhatók.

A harmadik napon:

c) ugratási vizsga. A pálya hossza körülbelül 700 méter, melyet 2 perc maximális idő alatt kell végiglovagolni.

9—10 akadály, melyek legfeljebb 1,2 méter magasak és 3,5 méter szélesek.

Az akadályok 7 méter hosszúak és kitörő szárnyakkal vannak ellátva. A magas akadályok felső részei erősebb lökésre engednek. Surlás nem számít.

Egy órával az ugrató-verseny után:

d) 2-ik idomítottági vizsga (kondicio-bírálat).

Követelmények, mint az első napon. Előlovaglás 4—6 lovasból álló csoportokban, vezényszóra.

Bíráskodás részletesen szabályozott pontrendszer alapján.

IV. Tereplovagló-verseny. Kb. 10 kilométer, 15—20 — a terepen előforduló —, vagy a természethez hasonlóan készített akadályal, melyek 1,2 méternél nem magasabbak és 4 méternél nem szélesebbek. Az akadályokat ugratni vagy mászatni kell és pedig a zászlókkal kitűzötteket mindig lovas alatt.

Súlykiegyenlítés nincs. Maximális idő 40 perc.

Az akadályok legfelső részei erősebb lökésnél leesnek. Egyszerű surolás nem számít, de a felső rész leütése olyan hiba, mint az akadály felborítása. A vágásban ugratandó akadályok vörös, a mászatandók fehér zászlókkal vannak kitűzve.

A pálya úgy lesz kizászlózva, mint az a versenypályáknál szokásos, de indulás előtt nem mutatják meg. Minden lovas 5 perccel a start előtt egy vázlatot kap a lovaglás vonaláról. A pálya vagy egyes részeinek lelovaglása a kizászlózás után, vagy az azon előforduló akadályok ugratása is, diszkvalifikál.

Az indítás és a további lovaglás egyenként történik, mint a Military próbájánál. Ha egy lovas a legközelebbinek útjában volna valamely akadály ugrása előtt, úgy az ott álló bíró által a pálya szabadon hagyására felszólítandó.

Bíráskodás pontrendszer alapján. Egyforma hibapontok mellett a rövidebb lovaglási idő, — s ha ez is egyenlő, a bírálóbizottság — dönt.

V. Jeu de barre. Feltételek ugyanazok, mint a Campagne-Reiter-Gesellschaft hasonló versenyében.

Lovagolandó egy kézzel sarkantyú nélkül, vagy gombos sarkatyúval. Éles sarkantyú nincs megengedve.

A csoportok legfeljebb három lovasból állhatnak, de döntés céljából a már küzdött lovasok újabb csoportokba állíthatók össze.

VIII. Urak lovagló-versenye. Bírálat tárgyát képezi a lovas ülése, vezetése, a lovas és ló együttese, a ló és lovas felszerelése. Bemutatandó 15 perc előlovaglási idő alatt (előlovaglás csoportonként): lépésben szabad, térnyerő mozgás. Ügetésben: könnyű ügetés és fordulatok, rövidített ügetésben: nagy és

kis körök, megállítás, hátralépés és biztos megindulás. Rövid vágásban: mindkét kézen a lovagló négyszög egyszeri körüllovaglása, fordulatok, körök és megállítás, ezek után hosszú vágta, sebes ügetés, végül 3 akadály (sövény 1 m, deszkafal 0,8 m, árok körülbelül 2 m) ugratandó. A jármódokat a jury egyik tagja jelzi.

IX. Magas ugrás. Az ugrás 1,5 méternél kezdődik és 1,6 méterig 10, azonfelül 5—5 centiméterrel emeltetik. Minden versenyzőnek jogában áll minden fokot kétszer megkísérteni, ha azonban ezen alkalmakkor az akadályt leverte vagy kitört, illetőleg az ugrást megtagadta, a további versenyzésből ki kell állania. A díjazáshoz legalább is 1,5 méter magasság tisztán ugrása szükséges. Győztes: a legmagasabbat ugró és így tovább.

Általános határozmányok.

1. Az összes mérkőzésekben csak urlovasok, tiszték vagy tisztjelöltek lovagolhatnak.

2. Lókereskedők tulajdonában levő lovak kizárva.

3. Nevezési zárnap 1914. évi május hó 8-án este 8 órakor.

Nevezések a honvéd központi lovasiskola parancsnokság címére: Budapest, Üllői-út 82. küldendő. A részletes versenytervezetet a titkárság (Bpest, Kossuth Lajos-utca 5. Nemzeti Kaszinó) kívánságra készséggel megküldi.

Lovasünnep Fóthon.

május 22.

I. Ugrató-verseny. 500 kor. adja a m. kir. földmivelésügyi Minister ur és tiszteletdíjak. 4 é. és id. lovak számára. 10, legfeljebb 1,30 m. magas és 3,50 m. széles akadály kb. 1000 m. távon. Minimális idő 2 perc 50 mperc.

II. Katonai lovak bajnoksága. (Military) 500 kor. adja a földmivelésügyi miniszter ur és tiszteletdíjak. 4 é. és id. saját, szolgálati és kincstári lovak részére. Urlovasok. Áll: tereplovaglásból és ugratóversenyből.

a) Tereplovaglás: kb. 15 km. hosszú távon, kb. 10 akadályon keresztül, melyek 1 m.-nél nem magasabbak, 2,50 m.-nél nem szélesebbek, 40 percnyi minimális idő alatt. Az utirány zászlókkal lesz kitűzve. A lovasoknak lovagolva vagy a lovat kézen vezetve, egyenkint a megállapított sorrendben kell a távolságot lelovagolni. Rövidebb idő nem számít.

b) Ugratópróba. kb. fél órával az utolsó program szám után. 8—10 akadályon keresztül, melyek 1,15 m.-nél nem magasabbak és 3,50 m.-nél nem szélesebbek.

Ertékelés: A tereplovaglásra fordított időt következőleg értékelik. 40 perc = 80 pont, 40—43 perc = 75 pont, 43—45 perc = 70 pont. Az ugratópróba értékelése az ugratóversenyekre vonatkozó pontrendszer szerint történik.

Hölgyek ugrató-versenye. Tiszteletdíjak. 4 é. és id. lovak számára. Hivatásos lovarnók kizárva. 6, — legfeljebb 1 m. magas és 2 m. széles — akadály kb. 800 m. távon. Minimális idő 2 perc 20 másodperc.

IV. Caroussel.

V. Párok ugrató-versenye. Egy hölgy és egy ur. Tiszteletdíjak. 4 é. és id. lovak számára. Hivatásos lovarnók kizárva. 8, — legfeljebb 1 m. magas és 2 m. széles — akadály kb. 900 m. távon. Minimális idő 2 perc 35 másodperc. Az egyes akadályok a párok által egyszerre ugratandók.

Általános tudnivalók.

Az akadályokat a megállapított sorrendben kell ugratni. A bíráskodás pontrendszer szerint történik.

Az akadályok kb. 7 m. hosszúak, szilárd részük 1 m.-nél nem több. Tetejükön vékony, leüthető lécszek. Előzetes ugratásuk diszkvalifikál.

A párok versenyénél az esetleg rosszabbul ugró pontjai számítanak. A párok összeállása és egyöntetű ugratása is bírálat tárgya.

Az összes számokban csak urlovasok vagy az intézőség által urlovasoknak minősített urak vehetnek részt.

A nevezések május 15 esti 6 óráig vagy kétszeres beiratási díj mellett május 20 esti 6 óráig a „Pestvidéki versenyegylet” titkárságához Budapest, IV., Semmelweis-utca 17. sz. alá küldendők.

A beiratási díjak a nevezéssel egyidejűleg beküldendők, oly nevezések, melyekhez a beiratási díj mellékelve nincsen, vagy hiányos nevezések érvénytelenek. A beiratási díj lovanként és versenyszámonként 20 korona.

Távirati nevezések csak az esetben érvényesek, ha 24 óra alatt írásban megerősítetnek.

A szereplés sorrendjét — mely minden körülmény közt betartandó — a bizottság által végzendő sorsolás dönti el. Lovasváltás a versenyszám előtti előzetes bejelentéssel lehetséges.

A lemergi lovasmérkőzések terve.

A Károly Ferenc József királyi herceg védősége alatt 1912-ben alakult lemergi Concours-Hippique Egyesület f. évre a következő mérkőzéseket írta ki.

I. nap, május 17. d. u. 2^h

I. Nyeretlenek ugrató-versenye. Tiszteletdíjak és 300, 200, 150, 100 K. Belföldi és nyilvános ugrató-versenyben nem indult lovaknak. 11 akadály (1·10—2·50). A kb. 1500 lépés hosszú pályát 3 perc 48 mperc alatt kell végiglovagolni. Pontrendszer, taquet- és stylusbírálat (0—3-ig).

II. Hölgyek ugrató-versenye. 3 tiszt. díj, minden résztvevőnek emléktárgy. 6 akadály (1 m. — 2·50 m.).

III. Ugrató-verseny. Tiszt. díjak és 600, 400, 300, 200, 150, 100 K. 14 akadály (1·20 m. — 3 m.). Az 1850 lépés hosszú pályát 4 perc 36 mperc alatt kell megtenni. Bármilyen származású lovaknak, kizárva azokat, melyek 1913. és 1914-ben Galicián kívül ugrató-versenyben 1-ső díjat vagy az 1913-beli lemergi meeting „Omnium” versenyében 1—3-ik díjat nyertek. Pontrendszer, taquet- és stylusbírálat nélkül.

III. nap, május 19. d. u. 2^h

IV. Sokol-díj. Ugrató-verseny. Tiszt. díjak. A Sokol-egylet tagjai által lovagolt bármiféle származású lovaknak. 7 akadály (1 m. — 2·50 m.). Pontrendszer, taquet- és stylusbírálat nélkül.

V. Hátaslovak díjazása. a) Könnyű súly alá valók, tiszteletdíjak és 300, 250, 200, 100 K. b) Nehéz súly alá valók. Tiszteletdíjak és 300, 250, 200, 100 K. Urlovasok birtokában levő és ilyenek által lovagolt lovak számára. Bemutatás mindhárom jármódban. Tetszés szerinti kantározás. Előzetes előlovaglás kötelező.

VI. Hajtó-verseny. a) Egyfogatuak. b) Kétfogatuak. Tiszteletdíjak. Indulás állóhelyből vezényszóra, aztán sarkos fordulatok, bábuk és zászlók közti kigyóvonalak stb. Biráskodás: pontozással.

III. nap, május 21. d. u. 2^h

VII. Ugrató-verseny. Az uralkodó tiszteletdíja és 1200, 600, 400, 300, 200, 100 K. 15 akadály (1·30—3·60 m.). Az 1950 lépés hosszú pályát 4 perc 48 mperc alatt kell megtenni. Pontrendszer stylusbírálat nélkül.

VIII. Női hátasok díjazása. 3 tiszteletdíj és minden résztvevőnek emtkéttárgy. Bármiféle lovaknak hölgyek alatt, minden jármódban bemutatva.

IX. Vigasz ugrató-verseny. 400, 300, 200 és 100 K. Követelmények mint III-nál. Azon lovaknak, melyek ezen meetingen

indultak, de 1—3 díjat nem nyertek. Pontrendszer stylusbírálat nélkül.

X. Árverés. Résztvehetnek a benevezett lovak. Bejelentés: máj. 6-ig 5 K díj mellett, azután máj. 21-ig 10—15 K díj mellett. Az eladási ár 5 0/0-a az egyleti pénztáré.

XI. Idomitó-verseny
XII. Military
XIII. Tereplovagló-verseny } feltételei később jelennek meg.

Általános tudnivalók.

Az ugrató-versenyek urlovasok tulajdonában levő és ilyenek lovagolta lovaknak vannak nyitva. A tisztek korlátolt tulajdonában levők mindenütt, a VII. versenyben pedig a tiszt szolgálati és más szolgálati lovak is indulhatnak.

Nevezési határidő: máj. 6. este 8 óra. Titkárság címe: Lemberg, Dwernicky-gasse 8. Beiratási díj: egyleti tagoknál 10 K, másoknak 20 K, tiszt szolgálati és szolgálati lovakért 30 K. Vigaszversenyre nevezés kötelező.

Külföldi eredmények.

Hildesheim. Az „Erdészeti és mezőgazdasági szövetkezet” által rendezett lovastorna márc. 6—8-ig zajlott le. A programm Militaryt, 5 ugrató-, 4 idomitó-versenyt és 1 minősítő vizsgát ölelt fel, melyekre kb. 400 nevezés volt. Az érdekesebb adatok a következők:

Military. 18 induló. Első nap: Távlovaglás 43 kilométer. 17 akadályal, 1 ellenőrző állomás. Klmterenként 4·2 perc.

Start után nemsokára 40 m. széles tavon kellett egy kis szigetre átmenni, onnan egy 5 m. széles mély vízfolyáson keresztül tovább. A víz szűgyön felül ért (márc!) Csak egy lovas nem birt átjutni. Ezután számos akadály, majd a 170 cm. mély Innerste folyó áthatolása következett. 11 lovas állotta jól meg ezt a próbát, kettő hiba nélkül.

Másodnap: ugrató próba. 11 induló.

Harmadnap: idomitás vizsgája. 9 induló.

Győztes: Oesterley kapitány „Pepita”-val.

Ugrató-verseny. 47 induló. 17 hibátlanul végez.

Hátaslovak minősítő vizsgája. 12 lovas. Győztes: az előbb említett „Pepita”.

Idomitó verseny tiszt tulajdon és szolgálati lovaknak. A lóanyag nem mutatott fel olympiád klasszist.

Idomitás fő-versenye. 7 induló. Győztes: Bürkner főhadnagy Romeója, melyet olympia-jelöltnek tartanak.

Nagy ugrató-verseny. Fedett csarnokban. 17 akadály (1·40—3·25 m.) 37 indulóból 5 végez hiba nélkül. Győztes: gr. Grote Polyphem nyergében (Stockholmban is szerepelt ló!)

Párok ugratása. Hölgyek és urak. 8 pár indult.

Belföldi lovak ugratása. 25 induló. 5 hibátlan. Győztes: Günther kapitány, Walthari-n.

Dáma-lovaglás. 6 induló.

Berlin. A „Lovagló- és Kocsizó-Sport Kartellje” márciusi lovastornája 21—26-ika közt folyt le. Érdekesebb adatai a következők:

1. Hátaslovak minősítő vizsgája. Tiszteletdíj és 1400 márka. 25 résztvevő.

2. Magas iskola. Hivatásos lovaglómesterek. Birák és helyezés nélküli mutatvány. Gyengén sikerült. A nevesebb mesterek nem vettek részt. A szereplő lovak közül 2 magyarországi volt.

3. Kettős fogatok.

4. Idomitó-verseny: Tiszteletdíjak és 1200 márka. 18 induló. Győztes: Wagenhofer fhgy. Erikán. A résztvevő lovak közt fel-tűnt a nálunk 1909-beli St.-Legerbeli győzelme folytán ismert Marabou — a 3-ik díj nyertese: — magyar ló.

5. *Ugrató-verseny vadászakadályokon.* Tiszteletdíjak. 67 induló.
6. *Westfalen emlékverseny.* Tiszteletdíjak. Összetett verseny. Birálat tárgya: ugratásbeli ügyesség, idomításbeli készség, jeu de barre, versenylovaglásbeli eredmények. 7 induló. Győztes: Zobeltitz hadnagy.

7. *Idomítás főversenye.* Tiszteletdíjak és 2500 márka. 10 induló. Győztes: Bürkner fhgy. 8 é. Romeo-ja. Oldaljárásokban és finomabb munkában még nem elég kész.

8. *Senior ugrató-verseny.* 45 éven felüli uraknak. 13 induló. Győztes: Kimmerle alezredes.

9. *Tandem-kocsizás.* Tiszteletdíjak. 8 induló.

10. *Hölgyek lovagló-versenye.* Tiszteletdíjak. 22 induló.

11. *Belföldiek ugrató-versenye.* Tiszteletdíjak és 1100 márka. 40 induló. Győztes: báró Bonnet hdgy. Barboja.

12. *Hölgyek ugratása.* Tiszteletdíjak. 13 induló.

13. *Négyes fogatok.* 5 induló.

14. *Idomító-verseny.* Tiszti szolgálati lovak. Tiszteletdíjak. 1 induló.

15. *Nagy ugrató-verseny.* Tiszteletdíjak és 3000 márka. 60 induló. Győztes: Caminecci ur, 8 é. irlandiján, Bessien.

16. *Hátaslovak minősítő vizsgája.* Tiszteletdíjak. 5 induló.

17. *Vigasz ugrató-verseny.* Tiszteletdíjat adja a „Sankt-Georg“ sportlap és 1200 márka. 45 induló. Győztes: a trónörökös Holck báró által lovagolt Kangaroo-ja.

18. *Egyes fogatok.* Tiszteletdíjak. 13 induló.

19. *Idomító-verseny.* Tiszteletdíjak. 11 induló.

20. *Magasugrás.* Tiszteletdíjak és 1200 márka. 8 induló. Rekord: 1:90 m. Győztes: Olson A. ur Panschi-ja.

Frankfurt a/M. számos Concoursai sorában a március 13—15. közti a 2-ik. A fedett hippodromban összesen 12 mérkőzés folyt le, melyekre nem kevesebb, mint 555 nevezés érkezett. Ennek dacára a német lovak számára fentartott idomító-versenyt törölni kellett, mert csak 4 nevezője akadt. Az eredmények csak a 2 nagy idomító-versenyben voltak kiválóak, ellenben az ugrató-versenyekben igen gyengék. A szereplő lovak közt számos magyarországi volt. Ezek közül első díjat kapott Vicky II; továbbá díjat kaptak Gipsy, Titurel és Gelse, meg Ozora nevű, nyilvánvalóan Gyérey R. ur ozorai tenyésztéséből eredő félvérek.

Az érdekesebb részletek ezek:

Tiszti szolgálati lovak idomító-versenye. Tdíjak és 1200 márka. 38 induló. Győztes: báró Reinhardt hdgy. Hexé nyergében.

Hölgyek lovaglása. Tiszteletdíjak. 9 induló. Helyezve 3 magyar ló.

Ugrató-verseny. Engedelmisségi próba időméréssel. 12 tiszteletdíj. 44 induló. Győztes Olson A. ur irlandija, Haiderabad. Helyezve 4 magyar ló.

Hölgyek lovaglása. 5 Tiszteletdíj. 7 induló. Díjazottak közt 3 magyar ló.

Ugrató-verseny. 2200 márka. 85 induló. Helyezettek közt 5 magyar ló.

Idomítás főversenye. Tiszteletdíjak és 3000 márka, 29 induló díjazottak közt 4 magyar ló.

Nagy ugrató-verseny. A) Tiszteletdíjak és 1700 márka, 35 induló. Győztes: Olson A. ur, Haiderabadja.

Altisztek lovaglóversenye.

Idomító-verseny. Díjazott lovaknak. Tiszteletdíjak és 1000 márka. 12 induló. A győztes: Gustedt A. fhgy Vicky-je, meg a 3-ik díjas is magyar ló.

Hölgyek ugratása. 10 tiszteletdíj. 31 induló.

Hadseregi idomító-verseny. Tiszteletdíjak, első a trónörököstől. 10 induló. Győztes: Zobeltitz fhgy Glimmerje.

Nagy ugrató-verseny. B) 1. Tiszteletdíj és 2150 márka. 78 induló. Győztes: Günther kap. Cark-Petrel-je (Stokholmban is szerepelt ló). Helyezve 2 magyar ló.

Lovasesemények naptára.

Magyarország-Ausztria.

1914

május 8., 9., 10-én. Zágráb. Tüzértisztek Lovas-Egylete. Lovagló- és futtató-versenyek.

9-én. Pécs-i Verseny-Egylet lovagló-mérkőzései.

16-án. Prága. Cseh Verseny-Egylet ugrató-mérkőzései.

17., 19., 21-én. Lemberg. Concours Hippique.

22-én. Fóth. Jótékonycélu lovasünnep ugrató- és tereplovagló-versenyyel.

23., 24., 25-én. Budapest. Budapesti Lovassport-Egylet nemzetközi lovastornája.

2-ik felében. Marburg. Marburgi Lovas-Egylet. Internacionalis Concours.

junius legelején. Pápa. Lovastorna.

5-én. Bécs. Campagne Reiter-Gesellschaft.

8—13-án. Bécs. Reit- u. Polo-Club. Internacionalis Concours.

július első felében. Krakko. Galíciai Urlovas-Szövetkezet. Concours Hippique.

október 11., 16-án. Debrecen. Concours Hippique.

Németország.

március 1. Hamburg. Polo-Club. Lovastorna.

6—8. Hildesheim. Földmívelési és Erdészeti Egylet lovas-mérkőzései.

13—15. Frankfurt a/M. Verseny-Egylet. Concours Hippique.

21, 22, 24, 25. Berlin. Kartell für Reit- und Fahr-Sport. Concours.

április 13. Hamburg. Polo-Club. Concours.

16—19. Magdeburg. Verseny-Egylet. Olimpiai lovastorna és Hunter Show.

24—25. Berlin. Pferde Pflegeheim. Lovasünnep.

24—26. Drezda. Lovas-Egylet. Concours.

24—26. Saarbrücken. Lotharingiai Verseny-Egylet. Lovastorna.

24—26. Gncsen. Posenilótenyésztést emelő egylet rendezései.

25—26. Glogau. Lovas-Egylet tornája.

május 2—3. Frankfurt a/M. Polo-Club. Concours Hippique.

2—3. Metz. Lotharingiai Lovas-Egylet tornája.

3. Danzig. Nyugatporosz Lovas-Egylet tornája.

9—10. Augsburg. Lovas-Egylet tornája.

9—11. Berlin. Kartell. Lovastorna.

15—17. Breslau. Lovagló- és kocsizó-versenyek.

16—17. Erfurt. Lovas-Egylet. Concours.

16—17. Neubrandenburg. Nemes lovakat értékesítő szövetkezet rendezései.

20—21. Nürnberg. Verseny-Egylet. Lovastorna.

19—21. Trier. Lovagló- és Kocsizó-Egylet. Concours.

19—21. Gumbingen. Ezredek lovasversenye.

21. Birnbaum. Német lovak tornája.

21. Lipcse. Lovas-Egylet tornája.

22—24. Hannover. Lovas-iskola tornája.

26. Malchin. Német lovak tornája.

junius 1. Güstrow. Concours.

6—7. Stuttgart. Lovas-Egylet ünnepe.

7—8. Schwerin. Mecklenburgi Lovas-Egylet ünnepe.

12—13. Königsberg. Lókiállítás és Versengések, Egylete.

12—14. München. Bajor Campagne Lovas-Egylet tornája.

14. Leobschütz. Felsősziléziai Lovas-Egylet tornája.

17—20. Marienburg. Luxuslovásár-Bizottság tornája.

Atársaság

junius 18—22. Hannover. Birodalmi Szövetkezet lovastornája.
25—27. Heiligendamm. Mecklenburgi Sport-Egylet ünnepe.
31. }
aug. 2. } Travemünde. Verseny-Egylet ünnepe.
8—9. Osterode. Lovas-Egylet tornája.
9. Kiel. Lovas-Egylet mérkőzései.
15—16. Posen. Verseny-Egylet.

szeptember 6. Frankfurt a/M. Lovagló- és Kocsizó-Egylet.
Concours.

október 2—3. Königsberg. Lókiállítást és versenyt rendező egylet
ünnepe.

10—11. München. Lovas- és Kocsizó-Egylet. Concours.

Franciaország (Concours).

március 8. Nantes.

1, 3, 5, 7, 8. Cap-Martin.

8—15. Pau.

8—19. Cannes.

21, április 13. Paris.

április 25—26. Amélie-Les Bains.

május 21, 31. Nancy.

30, június 1. Angers.

június 4—16. Toulon. Horse Show.

junius 6—8. Rouen.

23, július 8. Vichy.

július 19—20. Fontainebleau.

24, augusztus 2. Boulogne sur Mer.

Németalföld.

junius 19—21. Amsterdam. Concours.

Svédország.

július 5—9. Malmö. Concours.

Schweiz.

július 12, 14, 16, 19. Luzern. Nemzetközi ugrató-versenyek.

Oroszország.

junius 1, 2, 5, 7. Varsó. Sport-Egylet. Internacionális Concours.

Anglia.

junius 4—16. London. Horse Show (lókiállítás, ugrató-, kocsizó-
versenyek).

Belgium.

május 20—25, 27, 29. Brüssel. Société Hippique Belgique.

Afrikaság

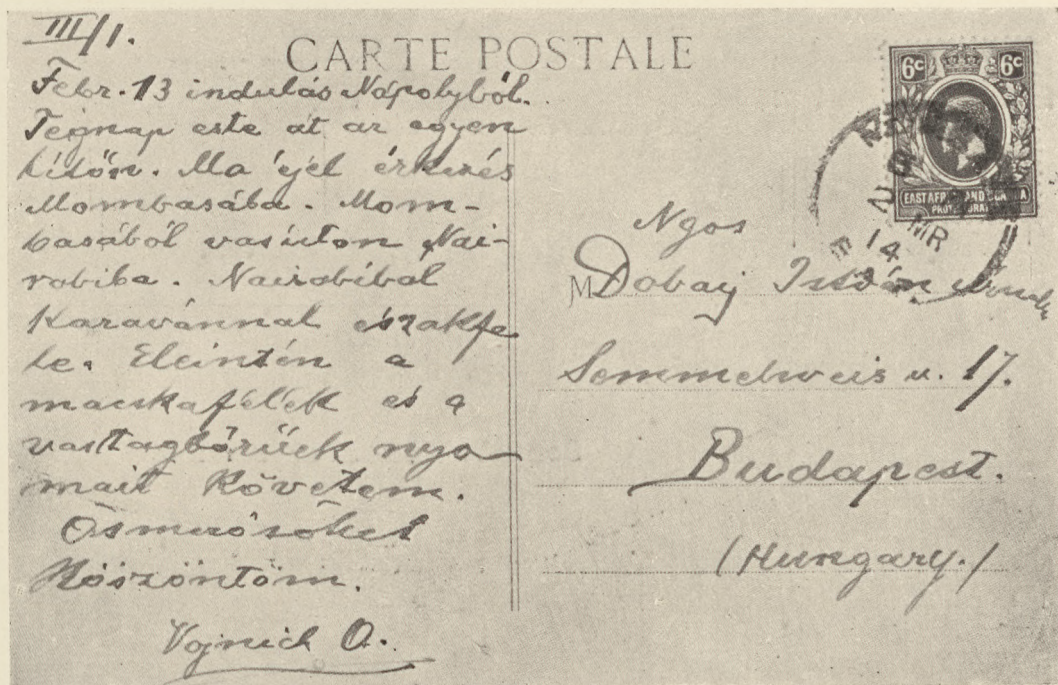
Herceg Astuto Györgyné

Labori felv.

Hertelendy Ferencné

Labori felv.

Első hir Vojnick Oszkár afrikai vadász-utjáról

A Városligetre leborul az este,
Fölötte kigyúl a csillagoknak ezre.
Künn, nagy messze, fényes, nótás, hangos, táncos
Éjjeli életét kezdi el a város.
S itt, a tiszta csöndben
Antik-képek között,
Dúsan kifaragott, finoman ötvözött
Ezernyi kincs között,
Szerető szívében egy tört, régi dallal,
A ház ősz urnője elaluszik halkkal . .

Kezdődik a mese — igaz is lehetne —
Ime, a háttérben fény uszók remegve
És a drágák, szépek, a szép öreg képek,
A kik között mereng ébren is a lélek,
Im föltűnnek sorra az álomkeretbe . . .

Jönnek, jönnek félve, lenge köszöntésre,
Szerető lelkeink egy-egy szép emléke . . .

Ez is ő. A szelid . . . A jóságos áldó,
Ég felé tekintő, mindent megbocsájtó.
Tiszta a nézése, lelke makulátlan,
Mint az áhitattal elmondott imákban.
Lelkünkben zsolozsma, tömjénillat ébred,
Amint elnézzük őt, az örökké tisztát,
Az örökké szépet . . .

(Madonna — Hodossy Gidáné)

A korcsmárosné (Jordaëns) — Báró Geramb Alice

Férfiarckép (Tintoretto) — Báró Szalay Imre

Hej, különös nép is az a piktor,
— Ma is olyan, a milyen volt egykor —
Szerette a nótát, a szerelmet,
Ha mélyére nézett a kehelynek.
De a pénznek fogytán volt a piktor,
— Ma is szegény, mint a milyen egykor —
Kis korcsmába italozni eljárt,
Ezett, ivott, azután odébb állt
S a jószívű korcsmárosné képe
Visszamaradt adósság fejébe.

Megy az örök város hatalmas követe
Szép Venéziába;
Vasból van a szíve, dús arany sujtással
Ékes a ruhája.
Titkos aggódással várja híradását
A tizek tanácsa.
Harangok kondulnak, álgyük megmozdulnak,
A mikor odaér szép Venéziába.

Violanta (Giorgione) — Bauer Litta

Tarnay Lojzi akadémiai tanár, a társaság népszerű zongoraművésze.
„Az Álom-Keret” zenei részének szerzője. Balogh R. felvételei.

Imé, Violanta! A Giorgione álma . . .
Haj! — ilyen virágok nyíltak hajdanában,
Márvány-Venétia arany biborában.

Szeme, mint a tenger titokzatos mélye,
Szinte látjuk, a mint át a Piazzettán
Megy Szan-Markó felé hajnali misére

Szép fehér galambok röpdösnek feléje . . .

Női arckép (Van Ceuleu) — Sipeky Erzsébet

Csipkébe, bársonyba, könnyed régiesbe,
Szép flamand kisasszony diszlik a keretbe.
Szent ihlet költözött a serény ecsetbe,
A mely ily gyönyörűn vászonra vetette.

Véget ért az álom,
Hogy a szíveinkben valóságra váljon.
Derűjét, ötletét, sok ragyogó színét,
Emlékét lelkünkben megőrizzük mindég
Halk melódiából ujjongó akkordba,
Diadalmas dalba forduljon e strófa.
Porladó nagy szívek emlékezetére,
Mult dicsőségére, élők örömére.

Steller Mária. — Rákosiné Geönczy Ilona festménye.

Angyal a művészetben. — Szmrecsányi György gyermeke. Balogh R. felv.

Lovrana — Velics Antoinette.

Velics Vali felvétele.

A makói vármegyeház lépcsőháza.

Bánffy J. felvétele.

VÁRMEGYÉK.

ELŐSZÓ —
IRTA DOBAY ISTVÁN

Uj korszak küszöbén állunk. Porba hullnak a mohlepte ormok s romjaik fölött új élet fakad. Összeszorult szívvel a távozó után tekint könnyes szemünk, — emelt fővel, reménykedve — jövőben kutat a számító ész.

Ki tudja, fölér-e, a mit nyerünk, azzal, a mit elvesztettünk, s a pusztuló mult fájdalmasan szép emlékét feledtetivelünk a bizonytalan jövő felé gyors iramban haladó jelen.

Mentsük meg, rejtjük el féltve őrzött családi ereklyéink közé a régi, szép mult bátya-keretét: a vármegyei élet regényes emlékét, s helyezzük el a róla szerzett képet azok közé a komoly nézésű ősapák és magasra fésült, rizs-poros haju ősanják merev tekintetű arcképei közé, melyek a gerendás boltozatu kuriák öreg, kormos kandallói fölött szemrehányóan nézik rombolva építő munkánkat.

Nagypéntek borus hangulatában fogantak, — husvétvasárnap zsongó hozsannája, templomok harangjának kongó zugása között látnak napvilágot e sorok.

Egy melegsivű, okos emberünknek, Berzeviczy Albertnek az elmúlt nyáron, a héthársi templom négyszázéves jubileumán elmondott beszéde jut eszembe, melyből — tudtával és engedelmeivel — idevágóan közlök egy részt:

Mekkora tanulság rejlik abban — fejezte be nagyszabású szónoklatát Berzeviczy Albert —, hogy a mit a Tárczaiak a maguk hatalmának biztosítására, a maguk életének fényére és diszére alkottak: a tarkeői vár, a tárcai kastély, annak el kellett pusztulnia; de a mit csak az Isten dicsőségére építettek: ez a templom, állva maradt, a muló századok minden zivatarain keresztül!

És állva maradt, ama roppant változások közepette,

melyeken e vidék minden viszonyai, a természetiek, politikaiak, gazdaságiak és társadalmiak átmentek.

Hová lettek Giskra cseh rablóí, Laski lengyel zsoldosai, kikkel csak a Tárczaiak tudtak dacolni? Hová lettek az egymással hadakozó nemzetségek, engedelmes jobbágyaikkal és csatára kész bandériumaikkal? Hová tűntek a folyótól folyóig, bérctől bérctig terjedő s a mai község-határok egész tömegét felölelő uradalmak?

Elmondhatjuk, hogy azalatt a négy évszázad alatt, melynek mintegy zárókövét tesszük le ma, e templomot kivéve, minden megváltozott, és ha azok a páncélos leventék, a kiknek sirjait ma megilletődve szemléljük, föltámadnának halottaikból, bizonyosan ez a templom volna az egyedüli, a mire ráismerhetnének.

Minden eltűnt, minden megváltozott, csak az Isten háza maradt a régi, meg az anyaföld: az az anyaföld, a mely szülte, táplálta és azután magába fogadta azokat a megszámlálhatatlan nemzedékeket, melyeket e templomban látott. Az anyaföld, a haza földje, a melyet el nem rabolhattak a cseh és lengyel martalócok, sem a betörő muszkák; a mely túlélte mind a birtoka fölött versengőket, a melyet le nem vihettek magukkal a sirba egykori urai, s a melyet el nem vihetnek talpukon a mai kivándorlók, a kik még a tengeren túlról is visszavágynak és — reméljük — visszatérnek erre a földre. Az anyaföld, a haza földje nemcsak temetője a multnak, hanem termőtalaja reményeinknek és a jövőnek! . . .

Legyen tehát a jelené a munka, a jövőé a remény, — ám a mult emléke maradjon a miénk.

CSANÁD VÁRMEGYE.

IRTA * * *

Kis vármegyénk ezeréves multja alatt jóban-rosszban osztozott a közös hazával, résztvett minden küzdelmében, szenvedésében, s a közelmultban is ott állott a szerepvivő

A makói megyeháza boltíves folyosója.

vármegyék között. Érdeemes végignézni és meghallgatni egy-egy csanádi közgyűlést. Dúsgazdag nagybirtokosok mellett kis földesgazdák, katolikus papok, református tiszteletesek és román pópák mellett kereskedők, iparosok, lateinerek, tipikus magyar fejek között román, szerb és tót koponyák ülnek. A főispáni székben új, fiatal ember: *Markovics* Manó, a ki Biharból jött haza ősei vármegyéjébe. Tőle jobbra és balra politikai pártállás szerint helyezkednek el a zöld asztalnál a bizottsági tagok. A baloldal élén *Justh*nak markáns, jellegzetes fejét látni. Mindig figyel: mikor lehet valamire lecsapni. Vele szemben fia, mellette hű fegyvertársa: a puritán és pátriárkális *Vertán* Etele. Azután az alvezérek következnek és a makói magyarok, a kiknél öröklött hagyomány a *Justh*hoz való ragaszkodás. A vidéki hívek csak nagy küzdelmekre jönnek be teljes számban. A jobboldal sokkal népesebb. Elöl a vezérkar: *Návay* Lajos, a ki páratlanul objektív fölszólalásaiban s a kit minden oldalról templomi csend fogad, ha beszélni kezd. *Meskó* Sándor és *Návay* Tamás volt főispánok; amaz egy hosszú életnek bölcs tapasztalatával, tekintélyével és szinte rendkívüli népszerűségével. Körülöttük a párthívek, közöttük nagy számban a vidéki birtokosság és a megyebeli lateiner osztály. A kis megye lokálpatriotáinak egyike boldogan számolta meg egy közgyűlésen, hogy két titkos tanácsos, négy nyugalmazott főispán és négy országgyűlési képviselő van a bizottsági tagok közt. Országos nevezé-

tességü férfiak vezetésével ilyen érdekes összetételű bizottságban tanácskozik Csanádvármegye közgyűlése a vármegye nagy multjának és hagyományainak szellemében.

A megyében a birtokos osztályé a vezető szerep. Ez érintkezik legtöbbet a néppel, ez ismeri legjobban gondolkodásmódját, bajait, szükségleteit. Makó szomszédságában Földiák ősi fészke a *Návay*aknak. Azelőtt az egész határ az övék volt, most már van néhány új birtokos is közöttük *Návay* Lajos, Tamás, Kornél, az id. és ifj. Géza, Iván, Sándor, László és Andor birtokai vannak itt és az *Eckhardt*-családnak egyik birtoka. A *Návay*ak a vezetői a földéaki népnek, a mely csak keresztnevükön per *Kornél* ur, *Iván* ur, különbözteti meg őket s hozzájuk fordul ügyes-bajos dolgaival. *Návay* Lajos gyakori vendége a község házában, a hol mindenkinek a kérését meghallgatja és elintézi. Egyébként az országos és megyei politikával s tanulmányaival van elfoglalva. A megye társadalmi életének *Návay* Tamás a vezére. Ő áll az élén a kulturális és humánus intézményeknek, az ő népszerűsége, agilitása és tekintélye hozza meg a sikerét minden nemes célú társadalmi, jótékonyági vagy művészeti akciónak. A megyének ezen a részén van a birtoka *Blaskovich* Aladárnak is, a ki most egészen visszavonultan a gazdálkodásnak él, pedig a közélet nélküli részvételét.

Az ugynevezett *Kelet-Csanád*-ban lakik a birtokosság zöme, de sajnos, nincs a vármegyének olyan városa, a mely társadalmi középpontnak alkalmas volna s a keletcsanádiak egyre jobban Aradra vonzódnak. Itt töltik a telet a *Purgly*, *Biró*, *Urbán* és *Vásárhelyi* családok. *Urbán* Péter báró mind nagyobb társadalmi tevékenységet fejt ki Aradon. Az év többi részét birtokaikon töltik. Itt vannak még a *Szilágyi*, *Hász*, *Glatz*, *Ráth*, *Sárközy*, *Vertán*, *Babó*, *Nágel*, *Szontág*, *Jakabffy*, *Telbisz* stb. birtokosok és ezek a családok mind vezető szerepet visznek a közéletben. Tornyán van *Justh* Gyula tiszta dór stílusban épült gyönyörű kastélya. A vármegye nagy jóltevőjének *Lonovics* Gyulának elhalálózásával üres lett a dombegyházi kastély, a hol boldogult *Lonovics* József főispán oldalán fészket talált a nemzet egykori csalóánya, *Hollós* Kornélia.

Az alispánék kikocsiznak.

A földéaki őszi agárverseny ugyszólván az egyetlen alkalom, a mely összehozza a megye egész birtokosságának nagy részét s a szomszéd vármegyék néhány birtokos családját is. Részt szoktak venni a Purgly, Návay, Eckhardt, Biró, Urbán, Blaskovich, Hász, Szilágyi, Ráth, Vásárhelyi, Podmaniczky, Gerliczy, Rónay, Baghy, Tallián, Beliczay családok, aradi, mezőhegyesi, nagykikindai, huszártisztek, s az agár- és lóversenyek után a makói kaszinóban van a bál, a mely egyetlen közös mulatsága az egész megyei birtokosságnak.

id. Hervay István — alispán.

Régebben a megyei birtokosság kezében volt az adminisztráció is. Erről a témáról irva ismét lehetetlen hallgatni a Návay-családról, a melynek az összes vármegyebeli familiák között legnagyobb szerepe volt Csanád vármegye közigazgatásában. A török hódoltság után Návay György volt a megye újjászervezője, 1848-ban és az alkotmány visszaállítása után id. Návay Tamás állott, mint főispán a vármegye élén, a nyolcvanas években Návay Imre főjegyző vitt bürokratikusabb rendezettséget az adminisztrációba, a melyet azután alispán korában Návay Lajos modernebb, szociális szellemmel frissített föl. Ifj. Návay Tamás is négy esztendeig volt a vármegye főispánja.

Itt is, mint a többi megyében, az alkotmányos korszakban eleinte egészen pátriarkálisan ment a közigazgatás. Az abszolutizmus alatt félre vonult birtokosság nem törődött a közügyekkel és mikor visszatért a közpályára, kissé járatlan volt bennük. Intézte az ügyeket józan esze és szíve szerint, a melyet a népnek a szeretete és a nép sorsának a gondozása s javítása vezetett. A nép bízott a tisztviselőkben, elfogadta vezetésüket és nagy tisztelettel vette körül őket. Az életviszonyok is egyszerűbbek voltak akkor, kevesebb ismerettel és jól el lehetett látni a tisztségeket.

Adomák és anekdoták voltak azért bőven a jogi képzettséggel nem bíró tisztviselőkről. A megyének egyik alispánjáról tréfálkoztak sokan, hogy nem járatos az ügyekben s a megye új, fiatal főjegyzője elhatározta, hogy meg-

tréfálja az öreg urat. A lehető legegyszerűbb elintézését igénylő ügyirattal ment hozzá, megkérdezni, hogy miképp kell elintézni, s már előre nagy gaudiummal beszélte, hogy mily zavarba hozza az alispánt. Az alispán a kérdésre összehuzta homlokát és szigorú hangon szólt a főjegyzőre: Nem szégyenled magad, hogy főjegyző létedre nem tudod az aktát elintézni. Keress a levéltárban mintát, a szerint csináld meg s akkor majd megmondom, hogy jól van-e elintézve. A főjegyző többet nem tréfálkozott az alispán tudományáról.

A régi korbéli közigazgatásból az ujba való átmenetet a battonyai nagy járásnak negyedszázadon át volt főszolgabirája: *Hervay* Kálmán képviselte. A család régi birtokos volt a megyében és a mikor elemi csapások, meg a rossz birtok-politika miatt neki is meg kellett válnia az ősi földtől, állást vállalt a megyénél. A jövő nemzedék talán már el sem tud képzelni olyan viszonyt, a milyen az a járás lakossága és az öreg főszolgabíró között volt. Ismerte az egész járást és páratlan jószívűsége, puritán becsületessége, hozzáférhetlensége, tapintatossága az egész nép bizalmát, ragaszkodását és szeretetét megszerezték neki. Igazán vezetője volt a járás lakosságának — vagy a mint ujabban mondanák —, kezében tartotta a járást. Mikor nyugalomba vonult, egy szerb származású fiatalembert választottak meg utódjául. Nemsokára beállított az öreg urhoz Battonya leggazdagabb szerb gazdája s a szokásos hosszadalmas-sággal elpanaszolta egy ügyes-bajos dolgát s kérte a tekintetes urat, hogy intézze el. Az öreg ur felvilágosította, hogy ő már penzióban van. Tudom én azt — felel a gazda —, de nekünk azért csak a tekintetes ur a főszolgabíránk; hát legyen szíves eligazítani a dolgot. Az öreg ur megmagyarázta, hogy neki már nincsen tisztbeli hatalma, de

A közigazgatási gyakorinok. (Ifj. Hervay István rajzai)

Justh Gyula tornyai kastélya.

Az elpusztult Ó-földeák község temploma. Tornyát lerombolták.

a gazda csak nem nyugodott bele, hogy ő ahhoz a fiatal biróhoz menjen s a végén csak neki lett igaza: az öreg főbíró elintézte, persze az utód meglegedésére, a dolgot.

Ma ennek az áldott emlékü öreg urnak a fia, *Hervay István* alispán áll a megye élén. Ő már a modern igazgatás embere, a kiben a bürokratából is van annyi, a mennyit egy alispán nem nélkülözhet, páratlan érzéke van azonban az adminisztráció szociális feladatai iránt s rendkívüli energiával tudja azokat megvalósítani. Ha végig utazik ma valaki Csanádmegyén, a községek szélén fehérre meszelt, rendes, tiszta új házcsoportokat lát, ezek a munkásházak, legsajátosabb alkotásai az alispánnak, a melyet azóta mintául vettek sok vármegyében. Az ő lelke irányítja a tisztikart is: teljesíteni a kötelességeket és szolgálni a vármegye lakosságát nem csak papíron, hanem hivatalon kívül is mindenütt, a hol csak lehet. Maga az alispáni hivatalos szoba valóságos néphivatal, a hová egész délelőtt sűrűn jönnek az emberek, a honnan nem küldik el őket mindjárt ebbe vagy abba a hivatalba, hanem maga az alispán hallgatja végig nagy türelemmel beszédüket és segít — ha csak lehet — minden dologban.

Ez a mai képe Csanád vármegyének. Hogy a jövő mit hoz reá, mily változások várnak az ősi hagyományait oly sok szeretettel ápoló megyére, — ki tudná megmondani...

Návay Lajos és Tamás földéaki kastélya

TÉL ÉS TAVASZ KÖZÖTT.

St.-Moritzból, a Cote d'Azur-ról, Biarritzből haza szállingóznak lassan az emberek, majd ismét százfelé: falura, *Palermoba, Korfuba*, vagy a közeli *Adriára* szélednek, a hol *Abbazia, Lourana, Brioni* s a többi napsütéses helyen élvezik a meleget, a tavaszt. Hozzák a híreket: X. gróf megszöktette Y. bárónőt, Z. asszony Montekarlóban százötvenezer koronát nyert, W. asszony válik az urától s férjhez megy valahová a Balkánra, P. ur házasodik s egy milliomos (fontokban) angol misszt hoz csendes magyar falujába. Így a *pletyka*, — így születnek a rémhírek, a melyek szájról-szájra járva, kettőnek bosszuságot, sok száznak mulatságot, néhánynak kárörömet szereznek. Közben Párisban egy óriás muffból előkapott browning dördül el s beáll a csend, a némaság. A szerkesztő, a ki kéjjel habzsolt mások szenvedésében, örökre elnémul, s a botrány-krónika látszóan megszakad. Mennyi téma az elmélkedésre, micsoda perspektiva a nagyvárosok szép és mégis csunya életére.

Jóteknony teák, hangversenyek és egyéb előadások hosszú sora fejezte be a tél szórakozásait. A *Barkóczy-Steller-Zempléni-triász* hangversenye, a népszerű *Huszár* abbé francia nyelvű felolvasása, az *O. C.* érdekes hangversenyei, *Mailáth Györgyné* grófné Uránia-beli angyalai, *Blazsejovszky Károlyné* műkedvelő, *Szapáry Pál* gróf jóteknonycélu művész hangversenye, a *Széchenyi Szövetség* estéje, *Teleki Sándorné* grófné felolvasása, *Adams* professzor és *Bing Ede* János angol előadásai a bőjt utolsó heteit is változatossá, mulatságossá tették. Kezdünk világvárosi életet élni, a hol nincs pihenés, nincs holt szezon, mert minden évadnak megvan a maga öröme, a maga speciális szórakozása. Közben megkezdődtek a lóversenyek, megnyitak a sportklubok s készülünk a tavasz nagy szezonjára, melynek egyik jelentékeny programpontja az *1914-ik évi Nyári-Klub* lesz. Nagyszabásu, nem hétköznapi terv e klubnak a főváros tavaszi-nyári életébe való beállítására, melyet ha ügyesen alapoznak és fognak majd vezetni, nagy változás állhat be Budapest társadalmi életében.

A szépséges Park-Klub májusi életének ügyes kiegészítője és folytatása lesz a tervezett *Nyári-Klub*, melynek megalakulásáról s tavaszi programjának részleteiről leg-

A Társaság

Székely Aladár foto.

BIRÓ LEÓNÉ, sz. VÁRADI ILI

Haupt-Stummer Karola báróné, aki e napokban váltott jegyet Biedermann Tiborral, modellt ül Glatz Oszkár festőművésznek. Goszthonyi Mária felv.

közelebb fogunk beszámolni. A Park-Klub néhány hete csak izelítő abból a nagyszabású tavaszi életből, mely a külföldön, Párisban, Londonban, sőt már Bécsben is, áprilistól júliusig tart, s kedvezően befolyásolja nemcsak a társadalmi, hanem a közgazdasági, kereskedelmi életet, mindenek fölött pedig az annyiszor emlegetett idegen forgalmat is. A Nyári-Klub megnyitásáig azonban rövid két-három hétre pihenni óhajt a társaság s tavaszt látni sietve száll a Quarnero balzsamos levegőjű partja felé. A cél: Abbazia, az Osztrák-Riviéra-nak nevezett bűbájos oázis az Adria partján. — Pedig inkább magyar Riviérának nevezhetnők Abbaziát, mert lépten-nyomon magyar szót hall benne az ember. Nincs ennél szebb pontja a kék Adriának s a ki talán azt hinné, hogy az elmúlt évek rossz gazdasági viszonyai károsan befolyásolták e kies hely fürdőéletét, nagyon csalódik. A szállók, penziók, villák, melyek egymás hátán főlhuzódnak az ujonnan épült Ferencz József-jubileumi utig, tele vannak üdülő, szórakozó közönséggel. A szállók között, a mi az előkelőséget illeti, ismét a Stefánia vezet. Itt lakik Fülöp, Szász-Kóburg-Góthai herceg, a ki március huszonnyolcadikán ülte meg hetvenedik születésnapját. Az estén, mely a kék teremben folyt le, fényes közönség volt együtt. Ott voltak a többi között: a bolgár királyné, Boris és Cirill királyi hercegekkel és Eudoxia, valamint Nadaska királyi hercegnőkkel, Fülöp, Lipót és Ágost Szász-Kóburg-Góthai hercegek, Augusztá szász királyi hercegnő, továbbá Lajos, Szász-Kóburg-Góthai herceg feleségével és a Schleswig-Holsteini hercegi pár.

Itt tartózkodik huzamosabb idő óta Joákim Albrekt porosz királyi herceg is feleségével, Liebenberg bárónóval. A harminchétéves herceg daliás alak, felesége pedig feltűnő szépség, a kinek megjelenése és öltözködése mind a férfiakat, mind a hölgyközönséget bámulatra ragadja. A hercegnek őrnagyi rangja van a hadseregben, de a katonaleletnél sokkal jobban szereti a zenét. Több sikerült kompozícióját halljuk itt jótékonycélu hangversenyeken.

Előkelőségeink között itt vannak: Darányi Ignác,

Wlassics Gyula feleségével, Cziráky Béláné grófnő, Eszterházy Miklós herceg gyermekeivel, Eszterházy Lajos gróf, a ki a minap jegyezte el itt Kinszky gróf bájos leányát. Itt időzik Lobkowitz hercegné, a volt hadtestparancsnok özvegye, fiával, menyével és unokáival, Hengelmüller László báró, volt nagykövet, Széchenyi Gyula gróf főlovászmester, fia Gyula és felesége, Haas báróné, a szépséges Solymossy Ili báróné, a ki a minap esküdtött örök hűséget Vay László bárónak, Török Gyula kamarás, Szénásy Sándor egyetemi tanár. A klérust Takács Menyhért jászóvári prépost, Francsics Norbert bakonybéli apát képviselik. Itt van az öreg Bezerédj Pál, a ki hivatalos teendőit Fiumében végzi, de naponként átjár Abbaziába. Itt vannak még: Wágner Jenő és felesége, Szmracsányi Jenő, Ragályi báró, Dárday Sándor és leánya, a jeles író. Az aktív politikusokat Justh Gyula képviseli s itt van Abbazia habitüje: a kedves, mindig vidám Mártonffy Márton, továbbá Muzsa Gyula, Schlezák Lajos stb.

Szórakozás akad bőven: színház, hangverseny, mozi-szkeccs, szépségverseny egymást váltják föl. Március harmincegyedikén Vay Arnoldné, Mikes grófné közreműködésével Szegő Kálmán doktor szanatóriumában szépen sikerült hangversenyt rendeztek az árvizkárosultak javára. A grófnőnek ez volt az idén az ötvenegyedik jótékonycélu hangversenye.

Ilyen nagy, internacionális világfürdő lett abból az Abbaziából, a melyet huszonöt évvel ezelőtt Billroth, a híres professzor hozott divatba és forgalomba.

Sz. S.

Pontresina:

Kanitz Vilmosné és a siámi trónörökös felesége.

A siámi trónörökös felv.

Calló

Dezső... Halló...
itt Lombay Dezső...
Margit bárónő?... jó reg-
gelt kívánok...

lánchidfői Brenner
Margit baronesse... jó
reggelt Dezső, miért jár
oly ritkán a klubba...
nincs ideje?... elküldöm
az autót... sohse aggód-
jék... erős Mercedes gép,
hatvan lóerős... kibirja...
a villanyautómat csak a
városban használom...

Dezső... köszönöm
bárónő, egyelőre azonban
nagyon elfoglalt a hivata-
lom, majd csak vasárnap...

igazán?... hja könnyű azt mondani, de nem csak golfbal
él az ember... a tennisz klub is élénkül... reggelente
Biró Leóékkal van matchem... Ilike nagyságos asszony
kitűnően játszik... mindenesetre... egyike a legjobbak-
nak... társaságba már alig járok, higye el bárónő, elég
is volt a téli életből... tegnap?... az Astoriában vacso-
ráztunk... igen, Hevessyék is... hallottam... az egész
szóktetési história ártatlan esküvői szertartássá zsugo-
rodott...

Margit... kár, így nem érdekel... mit hallott
Loláról?...

Dezső.. jobban van,
bár soká kell még hizlaló
kurát használnia, hogy
ismét a rendes... igen,
most azonban csak ke-
vesen voltunk, a nagy
szoarét április végén tart-
ják Ludvighek... igen,
Katinka is... Farkas
Imrének csodaszép új
nótái vannak... Gosz-
thonyiné szombaton ér-
kezett... eleget... pedig
gondoltam rá... Furlanát,
most?... majd tavasz-
szal, a Ritz tetején...
meglássa, mindenki ott
akar majd lenni... a
park-klub?... ide is és oda is... elvégre, a ki jól akar
mulatni, tulteszi magát ilyen csekélységek... köszönöm
Margitka, maga is *angyal* — a flörtművészetben... szívesen
ugrom, de csak magának... ej, ez igazán aranyos magától...
szavára?... mondja még egyszer, de lassan, hogy jól értsem.

Margit... sza-vam-ra ígérem, hogy ott le-szünk...

Dezső... szünk?

Margit... no igen, — a mamával, csak nem gondolta,
hogy április elsején komoly randevut...

Egy hang... kivel randevuzol te Margit?

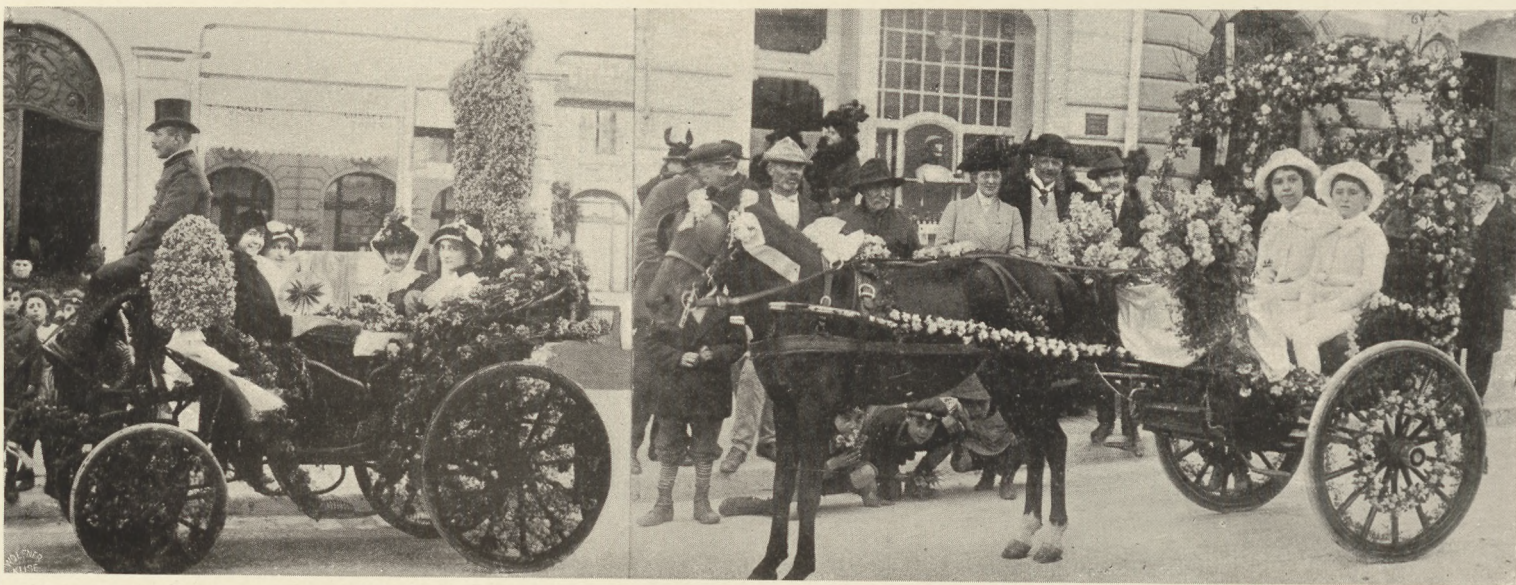
Margit Jesszusom! a mamát is bekapcsolták...

Wlassics Gyula volt közoktatásügyi miniszter és felesége, Abbáziában, a
Quarnero szálló előtt, reggelizés közben.

Cap Martin-Concours Hippique. Magyarok a tribünön: D'Orsay Aladárgróf, Gaiger Dezső,
Weszely Tiborné, Dora Jenő, Tallián Lala bárónő, Balásy József és felesége.

Virágcsata Mentonban [1. Borhy Györgyné angol hölgyek társaságában. 2. Éltető Albert gyermekei.

Rudnyánszky Imre és Jeszenszky Miklós bárók.

Szingei Merse Mici felv.

Menton: Dániel Erzsé és Magda, Szücs Bandi.

Menton — a Louvre előtt: Tallian Lala bárónő, Schaesberg gróf, Dóra Jenő, Kiepert Alfrédné sz. Rónay Mária, Hajós Menyhért, Hajós Menyhértné, Weszely Tiborné, Kiepert Alfréd

Gaiger Dezső felv.

Magyar társaság Brixenben, a Guggenberg-sanatoriumban.

Abbázia: Eleonora bolgár királyné, Dorothea Schleswig Holsteiné hercegné, a bolgár király két leánya és háttal Ernst Günther Schleswig-Holsteini herceg

SZERKESZTŐI ÜZENET.

Megyebeli. Örömmel tapasztaljuk, hogy a megyék uri társasága melegen érdeklődik *A Társaság* iránt. Több megye jelenti, hogy a megye életét tárgyaló cikket és megfelelő fényképfelvételt fog lapunk részére küldeni. Jelentkezés sorrendje szerint következnek: Csanád, Bácska, Erdély, Tolna, Sáros, Temes stb. Egyetlen főtételünk: politika kizárva.

Hirdető. *A Társaság* előfizetőinek hirdetéseit kedvezményes hirdetési áron fogjuk közölni. Közös üzleti érdekből is melegen ajánljuk e célra lapunk hirdetési rovatát. *A Társaság*-ot ma már az egész országban s éppen azok olvassák, a kik a vagyonosabb osztályhoz tartozván, luxuscikket is könnyebben hozatnak. A legrejtettebb falunak terméke is ismertté és közkinccsé válhat, ha ebben a lapban csinálunk propagandát s azoknak jó izlésével vállalunk érte felelősséget, a kiknek ítélete szolid egyéniségük folytán minden tekintetben iránytadó lehet.

H. pubika. Telefonközvetítést köszönöm. Ha meglátogatnád a D. bácsit a szerkesztőségben, cukkerlit kapnál tőle. Apukának add át szívélyes üdvözetünket.

Kamarásjelölt. Nemesség igazolásához, kamarássághoz, családi leszármazásokhoz szükséges adatok beszerzését, címerek, ősfák rajzolását, festését, megszerkesztését mérsékelt tiszteletdíj ellenében elvállalja *Nemességi Iroda Budapest, IV., Irányi-utca 21—23. félemelet 4. és királydaróczi Daróczy Zoltán a m. her. és gen. társ. levelező tagja, Paks (Tolnamegye)*. Levélbeli megkereséseket ez utóbbi címre szíveskedjék küldeni.

Nemesi, kamarási ügyeket érdeklő kérdésekre szívesen válaszolunk e rovatban.

POLLÁK ALFRÉD

EZÜST ÁRUK GYÁRI RAKTÁRA, BUDAPESTEN
IV. KER., VÁROSHÁZ-UTCA 16. SZ. FÉLEMELET
MENYASZSZONYI KELENGYÉK, DISZTÁRGYAK,
VERSENYDIJAK, ALKALMI AJÁNDÉKOK . . .
AZ URI PIKNIKEK ÁLLANDÓ SZÁLLÍTÓJA

JOSEF FISCHER

csász. és kir. udvari és kamarai szabó.
WIEN, I., LOBKOWITZ-PLATZ 1.

Divatterem. Angol utcai öltözékek, francia látogató-toilettek. Kabátok, szőrmék. Kostümök 14—17 éves fiatal hölgyek részére. Legújabb szabású hölgy-lovagló-öltözékek.

KOSTÜMÖK A SPORT MINDEN ÁGÁHOZ.

Angol férfiruhák legfinomabb kiállításban. Szalon-, utcai- és sportöltözékek.

DRESS AND BREECHES MAKER

Erika

(3.8 kg)

Jöttem,
Láttak,
Győztem!

a világ legcsodálatosabb irógépe!

Jó és olcsó, könnyű és kicsi!

Csak 350 korona

Kérjen prospectust ingyen és bérmentve.

Schott H. és Donnath

csász. és kir. udvari szállító

Budapest, VI., Teréz-körut 22.

DR. ZEGŐ KÁLMÁN
SZANATORIUMA
FELNÖTTEK ÉS GYERMEKEK SZÁMÁRA
ABBÁZIÁBAN

ERŐSÍTŐ-, HIZLALÓ- ÉS EDZŐ KURÁK EGÉSZ ÉVEN ÁT

A zártkörű Nyári-Klub és a nyilvános kert-restaurant április végén, illetve május elején fog a Ritzben megnyilni.

— Tangó? — nem kedves Csákány, ez már divatját multa; inkább rendeljen részemre LULU tortát. Ma ez van divatban.

WIKUS KÁROLY

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ
BUDAPEST, IV., MUZEUM-KÖRUT 9. SZÁM
LULU TORTA ÁRA 2 KOR.-TÓL FELJEBB